

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2014 - 2018

SAMEN VOOR AMSTERDAM

GROENLINKS
AMSTERDAM

COLOFON

PROGRAMMACOMMISSIE

Kees Alders, Tamira Combrink, Andrée van Es,
Bram Gerrits, Laura Hartman, Laurien van den
Hoven, Daphne Meijer, Jorrit Nuijens, Jenneke
van Pijpen en Isabelle van Woerkom

MET DANK AAN

Jonne Arnoldussen, Renée Damen, Katinka
Eikelenboom en Rutger Groot Wassink

CORRECTIE

Paul Westink

VORMGEVING

Ruparo (Ingeborg Seelemann, Ivo Sikkema)

GROENLINKS AMSTERDAM

www.amsterdam.groenlinks.nl
groenlinks@raad.amsterdam.nl

INHOUD

Beste Amsterdammers	5
1. Aan het werk	6
2. Een groene economie	8
3. Zorgen voor elkaar	10
4. Een stad voor fietsers en voetgangers	12
5. Een leven lang leren	14
6. Een groene metropool	16
7. Een levendige stad	18
8. Doe het zelf, doe het samen	20
Programmapunten	22

BESTE AMSTERDAMMERS

Wat wonen wij in een geweldige stad. Er zijn niet veel wereldsteden waar je vanuit hartje centrum binnen een half uur tussen de weilanden fietst. Waar op de mooiste plekken in de stad rijke tweeverdieners naast huishoudens met een bescheiden inkomen wonen. Die op ruim 800.000 inwoners maar liefst 180 nationaliteiten telt. En waar de politie een homonetwerk heeft - 'Roze in Blauw' – dat meevaart met de jaarlijkse botenparade van de Amsterdamse Gay Pride. Daar mogen we trots op zijn.

Maar laten we ook eerlijk zijn: Amsterdam is nog lang geen paradijs op aarde. Discriminatie blijft een punt van aandacht. In een stad die zo dichtbevolkt is, staat het groen en de ruimte voor spelen en sporten voortdurend onder druk. En zeker nu de economie hapert en de werkloosheid toeneemt, worden de tegenstellingen tussen rijk en arm op scherp gezet. Veel mensen weten niet hoe lang ze hun baan nog zullen hebben, starters hebben amper kans op werk en steeds meer mensen kunnen aan het einde van de maand hun rekeningen niet meer betalen. De groepen die altijd al moeilijker aan een baan kwamen, zoals mensen met een arbeidsbeperking, ouderen, laagopgeleiden of jongeren met een niet-westerse achtergrond, worden als eerste aan de kant gezet. Maar ook afgestudeerden aan hogescholen en universiteiten komen niet aan de bak. Werk heeft daarom voor GroenLinks absolute prioriteit. De gemeente moet doen wat ze kan om Amsterdammers te helpen bij het vinden van een baan en bijdragen aan nieuwe, duurzame, werkgelegenheid.

Steden hebben de toekomst. Daar gebeurt het: creatieve en avontuurlijk geesten drommen samen in wereldsteden als Amsterdam. Ze worden aangetrokken door de vrijheid, de diversiteit en het rijke culturele aanbod. Ze zijn veelal bezig de samenleving van de toekomst vorm te geven. En daar ligt volgens GroenLinks een deel van de oplossing van de huidige crisis. De oude economie is vastgelopen. Nu is het zaak in te zetten op de nieuwe groene economie. Groene innovatie is daar een belangrijk onderdeel van. Zoals de onderzoeker die zonnecellen van verf ontwikkelde of het bedrijf dat een manier vond om planten te laten groeien met 90 procent minder water dan normaal. Of de tapijtfabrikant die tapijttegels maakt van duurzame materialen die, als ze aan vervanging toe zijn, voor andere doeleinden kunnen worden gebruikt. Zij vormen de voorhoede van de economie van de toekomst.

Een belangrijk onderdeel van die voorhoede zijn ook

de Amsterdammers die niet wachten tot de overheid of bedrijven veranderen, maar zelf aan de slag gaan. Zoals mensen die samen duurzame energie opwekken, een cultureel centrum opzetten of geld uitlenen aan projecten van anderen waar ze in geloven (*crowdfunding*). In Amsterdam-Noord begint binnenkort een zelfbouwgroep met het bouwen van de duurzaamste wijk van Europa, op het water. Al deze actieve burgers verdienen een overheid die hen de ruimte geeft hun plannen waar te maken. Daar maakt GroenLinks zich sterk voor.

De omslag naar een nieuwe groene economie is volop aan de gang. Dat ziet niet alleen GroenLinks, ook steeds meer ondernemers en bedrijven zien kansen in verduurzaming en innovatie. In de aanloop naar dit verkiezingsprogramma spraken we met maatschappelijke organisaties, experts en ook met Amsterdamse ondernemers. Veel ondernemers willen graag verduurzamen, bijvoorbeeld door de bevoorrading van hun winkels efficiënter en milieuvriendelijker organiseren, maar hebben net dat extra zetje nodig. De overheid kan hen dat geven door wet- en regelgeving te vereenvoudigen en mee te denken over de uitvoering van hun duurzame ambities.

Als rode draad door ons programma loopt de overtuiging dat de meest inventieve en praktische oplossingen vaak van burgers en ondernemers zelf komen en niet van de overheid. De rol van de overheid is ervoor te zorgen dat er voldoende ruimte en mogelijkheden zijn om deze ideeën te ontwikkelen en uit te proberen. Tegelijkertijd zijn we ons ervan bewust dat de meeste Amsterdammers niet in de categorie 'doe-het-zelvers' vallen. En dat er veel mensen zijn met heel andere zorgen aan hun hoofd. Ze worstelen met hun gezondheid, zitten in de schuldsanering of werken dag en nacht om rond te kunnen komen. GroenLinks knokt voor wat kwetsbaar is. Dat betekent dat we verwachten dat we onze rijkdom eerlijk delen en kwetsbare groepen ruimhartig ondersteunen.

In dit programma leest u wat volgens GroenLinks de komende vier jaar op de agenda van het stadsbestuur moet staan. GroenLinks gelooft in deze stad, gelooft in Amsterdammers. Als we nu de juiste keuzes maken, kan onze stad groener en socialer uit de crisis komen. Dat vraagt om lef en dat vraagt vooral om een sterke groene en linkse partij in Amsterdam.

RUTGER GROOT WASSINK

Lijsttrekker GroenLinks Amsterdam

1. AAN HET WERK

Voor GroenLinks is werk de beste vorm van sociale zekerheid. Werk bestrijdt armoede, geeft zingeving, stimuleert ontwikkeling en emancipeert. Werk gun je iedereen. Maar op dit moment is er simpelweg te weinig werk. Veel Amsterdammers vinden geen werk dat aansluit bij hun capaciteiten of ambities, of daar zelfs maar bij in de buurt komt. En al voor de crisis waren er knelpunten op de Amsterdamse arbeidsmarkt.

Zo is er een mismatch tussen vraag en aanbod van werk. De toename van tijdelijke contracten en het gebruik van uitzendkrachten leidt er bovendien toe dat een steeds grotere groep minder kansen krijgt op de arbeidsmarkt. Ook discriminatie op de arbeidsmarkt blijft een hardnekkig probleem waar hard tegen moet worden opgetreden. GroenLinks wil dat het stadsbestuur onverminderd blijft inzetten op aan het werk krijgen en houden van Amsterdammers. De bezuinigingen die het kabinet de stad oplegt, mogen hier niets aan afdoen.

WERKLOOSHEID BESTRIJDEN

De werkloosheid onder jongeren is sinds de crisis sterk toegenomen. Onder jongeren met een niet-westerse achtergrond is deze schrikbarend hoog: meer dan veertig procent. Dat cijfer schreeuwt om maatregelen. We moeten alles op alles zetten om te voorkomen dat er een generatie verloren gaat. Bijvoorbeeld door als gemeente afspraken te ma-

ken met Amsterdamse bedrijven over het in dienst nemen van jongeren. Of door van bedrijven die de stad inhuurt om bijvoorbeeld wegen aan te leggen of een brug op te knappen, te eisen dat ze leerwerktrajecten of stageplaatsen aanbieden. Deels zijn dit soort afspraken al gemaakt, maar is het zaak om als gemeente harder vast te houden aan het nakomen ervan.

Ook voor ouderen is het op dit moment erg moeilijk om een baan te vinden. Als bedrijven al vacatures hebben, kiezen ze vaak liever voor een jong iemand. In de aanpak van de werkloosheid dient de stad naast voor jeugdwerkloosheid, ook speciale aandacht te hebben voor de werkloosheid onder ouderen.

DANKZIJ GROENLINKS

...heeft Amsterdam in de afgelopen vier jaar met een kleiner budget meer Amsterdammers aan het werk geholpen.

...is de dienstverlening van de gemeente als het gaat om werk en inkomen in de afgelopen jaren verbeterd.

...kunnen mensen in de bijstand flexwerk of deeltijdwerk aannemen zonder dat dit leidt tot administratieve rompslomp met de gemeente of een achteruitgang in inkomen.

...komt er een investeringsfonds van 1,4 miljoen euro voor sociale firma's: bedrijven die mensen met een arbeidsbeperking werkplekken bieden.

WERK VOOR IEDEREEN

GroenLinks vindt het van groot belang dat zoveel mogelijk mensen de kans krijgen betaald werk te doen, ook mensen met een arbeidsbeperking. Het kabinet wil in 2015 één regeling invoeren voor alle mensen die wel kunnen werken, maar daarbij ondersteuning nodig hebben. Deze samenvoeging van allerlei bestaande regelingen wordt aangegrepen voor een forse bezuiniging. Zo is het bijvoorbeeld nog onzeker of de sociale werkplaatsen kunnen blijven bestaan. GroenLinks vindt dat de ondersteuning vanuit de overheid voor kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt juist moet worden uitgebreid in plaats van afgeknepen.

Sociale firma's zoals Brouwerij de Prael of schoonmaak- en dienstverleningsbedrijf Zone 3 laten zien dat het kan: mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt volwaardig mee laten doen. Deze particuliere bedrijven geven Amsterdammers met een arbeidsbeperking de ruimte en het vertrouwen om mee te

draaien. Sociale firma's kunnen een goed alternatief zijn voor een deel van de mensen die op dit moment aan de slag zijn bij een sociale werkvoorziening, die door dit kabinet flink wordt uitgekleeft. Ook vormen ze een alternatief voor de arbeidsmatige dagbesteding waar dit kabinet eveneens op bezuinigt. GroenLinks wil daarom dat de gemeente sociale firma's actief gaat ondersteunen.

OP ZOEK NAAR WERK

Het recht op een uitkering komt met de verplichting om zo snel mogelijk (weer) aan het werk te gaan en voor je eigen inkomen te zorgen. In de ideale situatie vindt iedereen op eigen kracht een baan. Maar als dat om wat voor reden dan ook niet lukt, heeft de gemeente de verantwoordelijkheid de helpende hand te bieden. Mensen die om wat voor reden niet willen werken, krijgen te maken met een gemeente die ze duidelijk aanspreekt op hun verplichtingen. De overheid biedt (inkomens)ondersteuning als dat nodig is, maar van iedereen mag verwacht worden dat als zij kunnen werken, ze alles doen wat in hun macht ligt om aan werk te komen.

MEER KANSEN VOOR ZZP'ERS

De flexibilisering van de arbeidsmarkt heeft ertoe geleid dat veel Amsterdammers als zelfstandige zonder personeel - zzp'er - werken. Denk aan bouwvakkers, vormgevers, adviseurs of journalisten. In deze barre tijden is deze groep kwetsbaar. Zzp'ers profiteren niet of nauwelijks van sociale zekerheidsregelingen en hun gemiddelde inkomen ligt relatief laag. Veel van hen zijn door de crisis in financiële moeilijkheden geraakt en zien zich genoodzaakt een beroep te doen op de bijstand. GroenLinks heeft de afgelopen periode aandacht gevraagd voor werkende minima en ervoor gezorgd dat ook zzp'ers met een minimuminkomen een beroep kunnen doen op scholing en ondersteuning door de gemeente. Maar de gemeente kan nog meer doen om maatregelen als tijdelijke bijstand en stageregelingen beter toegankelijk te maken voor zzp'ers. Ook bij aanbestedingen van de gemeente zouden zelfstandigen meer kansen moeten krijgen.

ARMOEDE TEGENGAAN

GroenLinks ziet de ondersteuning van mensen die in armoede leven als kwestie van rechtvaardigheid. Werk is de beste manier om uit de armoede te geraken. Maar er zijn ook Amsterdammers die niet (meer) kunnen werken, zoals kinderen, ouderen en chronisch zieken en gehandicapten. Zij verdienen een ruimhartige inkomensondersteuning die gepaard gaat met zo min mogelijk bureaucratie, zodat

IN 2018

...zijn er meer mensen aan het werk.

...is het voor bedrijven, uitzendbureaus en andere organisaties standaardpraktijk geworden om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kansen te bieden op een baan.

... zijn bestaande sociale regelingen zoals tijdelijke bijstand of stageregelingen 'zzp-proof' gemaakt.

... vallen minder Amsterdammers onder de armoedegrens en is de schuldenproblematiek aanzienlijk teruggedrongen.

een zo groot mogelijk deel van het budget ook daadwerkelijk naar armoedebestrijding gaat.

Bijna een kwart van de kinderen in Amsterdam groeit op in armoede. GroenLinks eist dat de gemeente alles doet om ervoor te zorgen dat alle kinderen dezelfde kansen krijgen als het gaat om scholing, sport en culturele vorming. Chronisch zieken en gehandicapten gaan er door dit kabinet flink in koopkracht op achteruit. Amsterdam heeft de verantwoordelijkheid om te zorgen dat ook zij voldoende kansen en mogelijkheden krijgen om een goed leven te kunnen leiden.

Schuldhulpverlening is een cruciaal onderdeel van het armoedebestrijd. De afgelopen jaren is die hulpverlening sterk verbeterd. Maar het aantal Amsterdammers met schuldproblemen neemt toe. Hulp van de gemeente bij het op orde krijgen van je financiën moet voor iedereen die dat nodig heeft beschikbaar zijn: hoe eerder mensen uit de schulden zijn, hoe beter dat voor henzelf en de samenleving is. De gemeente moet daarom de Vroeg Eropaf-aanpak, die voorkomt dat mensen grote schulden maken, nog breder inzetten.

Inkomensondersteuning en schuldhulpverlening dienen onvoorwaardelijk te zijn. Dat betekent dat de overheid in ruil voor deze steun geen vrijwilligerswerk mag terugvragen. Wat we wel van Amsterdammers verwachten, is dat ze zelf doen wat nodig is om uit de schulden te komen en te blijven.

2. EEN GROENE ECONOMIE

De gevolgen van de opwarming van de aarde zijn groot en ontvouwen zich sneller dan verwacht. Bovendien worden grondstoffen en energie schaarser en duurder. GroenLinks wil daarom een omschakeling naar een duurzame economie. Amsterdam moet en kan daar het voortouw in nemen. Het kabinet Rutte-Asscher maakt het iets makkelijker voor burgers om samen duurzame energie op te wekken, maar de schaal is te klein en de voorwaarden te beperkend. Bovendien kunnen grote energieverpillende bedrijven rekenen op financiële steun van dit kabinet, die betaald wordt uit een verhoging van de energiebelasting voor burgers.

Voor GroenLinks is dat de omgekeerde wereld. Het zijn juist de lokale initiatieven die de huidige patstelling kunnen doorbreken. Amsterdam kan een voorloper worden in de transitie van een wegwerpeconomie naar een groene, circulaire economie, waarin producten worden hergebruikt en we zuinig en slim met onze duurzaam opgewekte energie omgaan. Een groene, duurzame economie zorgt voor nieuwe werkgelegenheid, biedt een veerkrachtige nieuwe basis voor Amsterdammers en levert een prachtige groene, gezonde stad op, waarin mensen zich prettig voelen.

BEZIT IS PASSÉ

GroenLinks wil Amsterdam tot een duurzame koploper in de wereld maken. Een veelbelovende groep mensen in Amsterdam vindt het gebruik van en de toegang tot een functie belangrijker dan het bezitten ervan. Auto's, muziek, gereedschap en zelfs kantoormeubilair wordt in toenemende mate gedeeld in plaats van gekocht. Deze stijlverandering is een hoopgevend alternatief voor de huidige wegwerpeconomie. Duurzame producten leasen of delen voor een maandbedrag maakt ze toegankelijker voor verschillende inkomensgroepen.

Daarnaast ontstaan overal in Amsterdam duurzame initiatieven van burgers, soms in samenwerking met bedrijven die het heft in eigen handen nemen. GroenLinks wil dat de gemeente actief meedenkt met deze duurzame initiatieven en obstakels zoveel mogelijk wegneemt. Regelgeving moet ten dienste staan van de behoeften van burgers en ondernemers. Alleen dan komt het doel van een duurzamer Amsterdam dichterbij. Amsterdam heeft bijvoorbeeld dertien *repair cafés*, waar bewoners kapotte apparaten van buurtgenoten repareren. Overal worden buurtmoestuinen aangelegd, sommige buurten introduceren zelfs hun eigen munt.

REDUCE, REUSE, RECYCLE

Buurtmoestuinen laten ook zien dat Amsterdammers bewuster willen omgaan met voedsel. Want voedsel dat van heinde en ver wordt aangesleept – en vervolgens ook nog veel wordt verspild – is een grote bron van indirecte CO₂-uitstoot in de stad. De banden tussen Amsterdam en het omringende platteland moeten weer worden aangehaald, door bijvoorbeeld het stimuleren van streekproducten, stadslandbouw en door onderwijs en voorlichting over ons voedsel. Lekker en gezond voedsel moet voor iedereen beschikbaar zijn.

Ook op andere vlakken wordt er veel verspild in Amsterdam. De één zet zijn nog prima werkende wasmachine bij het grofvuil, terwijl een ander het geld

DANKZIJ GROENLINKS

... zijn er leningen voor bewoners die zonnepanelen op hun dak willen leggen.

... krijgen kringloopbedrijven een vergoeding voor de kosten die zij de gemeente besparen met het ophalen en verwerken van tweedehands spullen.

... zijn er meer biologische markten in de stad gekomen.

... is er een Amsterdams Klimaat en Energiefonds, met €45 miljoen voor duurzame energieprojecten.

niet heeft om een kapotte wasmachine te vervangen. Het Amsterdams Energiebedrijf maakt groene energie door afval te verbranden, maar daar zit nog steeds heel veel plastic en kleding bij die je liever wilt recyclen. GroenLinks wil dat de gemeente veel meer werk maakt van het gescheiden inzamelen en recyclen van afval, en bij het inzamelen van grofvuil gaat samenwerken met kringloopbedrijven.

EEN DUURZAME ECONOMIE

GroenLinks ziet het als taak van de gemeente Amsterdam – als grote werkgever én opdrachtgever – om een inspirerend voorbeeld te zijn op het gebied van duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Dit zien we terug in het eigen beleid en in de aanbestedingsregels, waarbij zowel groen als sociaal de basis is. Alleen dan kan de gemeente van ondernemers vragen hun bedrijfsvoering te vergroenen. Want het elektriciteitsgebruik van bedrijven is de afgelopen jaren alleen maar toegenomen. Het kabinet Rutte-Asscher mag dan de grote vervuilers de hand boven het hoofd houden, in Amsterdam wil GroenLinks dat zij gaan investeren in energiebesparende maatregelen. Dat kan ook, want die investeringen verdienen zichzelf op korte termijn terug. Dat betekent dat we de huidige milieuwetgeving veel beter gaan handhaven.

Tegelijkertijd moet de gemeente haar huidige groene ondernemers natuurlijk koesteren. De Groene Bocht en Energy Docks zijn inspirerende en succesvolle voorbeelden van clusters van duurzame bedrijven in Amsterdam. GroenLinks kiest voor een duurzame en innovatieve economie. Met gunstige voorwaarden voor ondernemers kunnen we werkgelegenheid de stad binnenhalen. Door bewust te kiezen voor vergroening kunnen we de economie weer op gang brengen, nieuwe banen scheppen en vooroplopen in groene innovatie. Amsterdam richt haar innovatiebeleid op ambitieuze, langjarige doelstellingen. Wat GroenLinks betreft wordt Amsterdam dus koploper in groen innovatiebeleid en investeert de stad daar fors in.

EEN GREEN DEAL

Een duurzame economie is niet alleen goed voor nieuwe werkgelegenheid, maar ook voor de koopkracht van bewoners. Veel mensen zijn zich niet bewust van wat ze voor hun energie betalen. Dat wordt een steeds groter probleem nu armoede toeneemt en de energietarieven stijgen. Er zijn in Amsterdam 6000 gezinnen die moeite hebben hun energierekening te betalen. Als we niets doen, zijn dat er in 50.000 in 2040. De oplossing is voor sociale huurwoningen het energieverbruik enorm te verlagen door ze te veel beter isoleren. Dat kan als bewo-

IN 2018

... is alle onnodige bureaucratie die bewoners en bedrijven hindert bij het duurzamer maken van Amsterdam afgeschaft.

... heeft het Afval Energie Bedrijf de omslag gemaakt van afvalverbrander naar duurzaam recyclebedrijf.

... hebben alle Amsterdamse bedrijven advies gekregen hoe zij hun bedrijfsvoering kunnen verduurzamen.

... is Amsterdam dé vestigingslocatie voor innovatieve, groene ondernemers.

... is gestart met een grootschalige isolatieaanpak waarbij 25.000 woningen na verbouwing geen energierekening zullen hebben.

... zijn er dertig extra windmolens in en rondom Amsterdam geplaatst.

ners een huur inclusief stookkosten gaan betalen. De corporaties verdienen de investeringen dan terug uit de besparing op energiekosten. Zo zetten we bouwers aan het werk en hebben huurders de garantie dat ze in de toekomst nooit méér gaan betalen als de energietarieven stijgen. Bovendien krijgen bewoners er een veel comfortabeler huis voor terug.

EIGEN ENERGIE EERST

Naast energiebesparing is belangrijk dat we een omslag maken naar duurzaam opgewekte energie. GroenLinks juicht het toe dat steeds meer inwoners en ondernemers van Amsterdam zelf hun eigen stroom lokaal en duurzaam produceren. Samen je eigen stroom produceren geeft een gevoel van onafhankelijkheid, verdient zichzelf terug en verbindt mensen. De gemeente doet alles om de weg vrij te maken voor wind- en zonne-energie. De gemeente gaat samen met ondernemers en particulieren de strijd met de provincie Noord-Holland aan om windmolens op land te kunnen neerzetten.

3. ZORGEN VOOR ELKAAR

GroenLinks staat voor een Amsterdam waar mensen met een beperking of (chronische) ziekte op goede zorg en ondersteuning kunnen rekenen. Voor een Amsterdam waar mensen de regie behouden over hun leven, ook al moeten ze langdurig of tijdelijk een beroep doen op zorg van vrienden, familie of professionele zorgverleners.

NAAR NETWERKZORG

GroenLinks wil dat zorg dichtbij mensen wordt georganiseerd, zoveel mogelijk met behulp van het eigen netwerk, aangevuld met professionals. Daartoe werken de zorgvrager, vrienden en familie, vrijwilligers en zorgverleners samen. Mensen die zorg nodig hebben bepalen zoveel mogelijk zelf: welke hulp er precies nodig is, wanneer, op welke manier en door wie. Wij noemen dat netwerkzorg.

De inzet van mantelzorgers en andere vrijwilligers ziet GroenLinks als kans om de kwaliteit van de zorg te vergroten, maar dan moet wel hun positie worden versterkt. Mantelzorgers en vrijwilligers moeten te allen tijde een beroep kunnen doen op hulp en advies van professionele zorgverleners, op scholing en op tijdelijke ontlasting van hun zorgtaken: 'res-

pijtzorg'. Dat zorgt voor rust en zekerheid en voorkomt daardoor overbelasting.

EIGEN REGIE

Eigen verantwoordelijkheid is het toverwoord van het kabinet Rutte-Asscher. Maar het wordt in feite gebruikt als excuus om bezuinigingen op de zorg door te voeren. GroenLinks vindt dat zorg een gezamenlijke maatschappelijke verantwoordelijkheid is. Eigen regie voor diegene die zorg nodig heeft staat daarbij voorop.

We weten dat als mensen zelf de regie voeren, ze meer tevreden zijn over de kwaliteit van de zorg. Het persoonsgebonden budget is voor GroenLinks daarom van groot belang, omdat mensen daarmee hun eigen zorg kunnen organiseren. Amsterdam moet het pgb koesteren en waar mogelijk uitbreiden, zodat bijvoorbeeld ook groepen mensen er een beroep op kunnen doen. Daartoe is wel nodig dat het pgb-systeem transparanter en eenvoudiger wordt. En uiteraard geldt dat ook de mensen die minder goed of niet in staat zijn alles zelf te organiseren, kunnen rekenen op uitstekende zorg en ondersteuning.

VOORKOMEN IS BETER DAN GENEZEN

Wat GroenLinks betreft is actief meedoen in de samenleving het beste medicijn. Participatie staat aan de basis van zowel psychische als fysieke gezondheid. Daarom is een stevige inzet nodig op Welzijn Nieuwe Stijl. Dat gaat uit van de eigen kracht van burgers en geeft welzijnswerkers meer ruimte om invulling te geven aan hun werk. Ook speelt het eigen sociale netwerk van mensen een belangrijke rol, bijvoorbeeld bij het versterken van de zelfredzaamheid of het tegengaan van eenzaamheid.

De bezuiniging van het kabinet Rutte-Asscher op de dagbesteding brengt grote risico's met zich mee, zoals sociale isolatie en overbelaste mantelzorgers. Voor die laatste groep geldt immers dat wanneer hun partner met dementie of kind met een geestelijke beperking in goede handen is op een zorgboerderij of bij een activiteitencentrum, zij even rust kunnen nemen. Voor zorgvragers kan het gebrek aan een plezierige dagbesteding leiden tot psychische en fysieke achteruitgang en uiteindelijk tehuisopname. GroenLinks wil daarom dat dagbesteding voor iedereen beschikbaar blijft.

Er gaat veel veranderen in de wijze waarop we in Nederland de zorg organiseren. Gemeenten krijgen meer verantwoordelijkheid als het gaat om begeleiding, dagbesteding en persoonlijke verzorging. Tegelijkertijd legt het kabinet forse bezuinigingen op van vijftientig tot veertig procent. GroenLinks vindt deze bezuiniging veel te groot. Bovendien strookt

DANKZIJ GROENLINKS

...heeft de gemeente 2 miljoen euro extra uitgetrokken voor de inkomensondersteuning van chronisch zieken en gehandicapten.

...wordt Amsterdam '10x toegankelijker' voor mensen met een beperking, daarbij gaat het bijvoorbeeld om het openbaar vervoer en winkels.

...worden 300 kleinschalige woonvoorzieningen voor dak- en thuislozen gerealiseerd.

...kunnen mensen zonder geldige verblijfspapieren bij de politie aangifte doen van een misdrijf zonder daarbij het gevaar te lopen te worden aangehouden vanwege illegaal verblijf.

IN 2018

het niet met de wens, die breed wordt gedeeld, om meer mensen langer thuis te kunnen laten wonen. De maatregelen van het kabinet zullen leiden tot meer tehuisopnames in plaats van minder. En in het slechtste geval tot een toename van verwaarlozing en vervuiling van kwetsbare mensen.

Door de grote bezuinigingen neigen gemeenten er naar alleen nog zorg te garanderen die noodzakelijk is. Maar ook hier geldt: goedkoop is duurkoop. Laagdrempelige zorg en ondersteuning – waarvan de noodzaak vaak lastig aan te tonen is – is veel goedkoper dan specialistische noodzakelijke zorg. Door te investeren in preventie, welzijnswerk en ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers voorkomen we dure specialistische zorg en bovenal: ernstigere klachten.

GELIJKE TOEGANG TOT ZORG

Welzijn en zorg moeten toegankelijk zijn voor alle Amsterdammers, ongeacht hun inkomen. Voor steeds meer zaken moet een eigen bijdrage worden betaald en die bijdrage wordt steeds hoger, bijvoorbeeld voor hulp bij het huishouden en aanvullend openbaar vervoer. GroenLinks wil voorkomen dat mensen te maken krijgen met een stapeling van eigen bijdragen. Er komt daarom één inkomensafhankelijke eigen bijdrage, met een maximale hoogte.

Mensen met een laag inkomen en hoge zorgkosten, moeten door de gemeente worden gecompenseerd via inkomensondersteuning. Naast financiële toegankelijkheid maakt GroenLinks zich sterk voor de fysieke toegankelijkheid van voorzieningen en gebouwen voor mensen met een beperking.

JEUGDZORG DICHTBIJ

Vanaf 2015 wordt de gemeente verantwoordelijk voor de jeugdzorg. Dit moet er wat GroenLinks betreft toe leiden dat iedere jongere sneller dan nu de hulp krijgt die nodig is. Om dit te realiseren wil GroenLinks dat een persoonlijke benadering voorop staat en hulp wordt georganiseerd binnen het bestaande sociale netwerk van gezin, school en omgeving. Jongeren en hun ouders of opvoeders hebben zeggenschap over de gekozen aanpak en kunnen rekenen op vaste hulpverleners. Wachtlijsten in de jeugdzorg vindt GroenLinks uit den boze. De overheveling van taken naar gemeenten mag er daarom niet toe leiden dat er wachtlijsten ontstaan.

GEEN MENS IS ILLEGAAL

Mede dankzij de aanwezigheid van GroenLinks in het stadsbestuur heeft Amsterdam zich de afgelopen raadsperiodes ingezet voor de zogenoemde ongedocumenteerden in de stad. Dat kunnen asiel-

...zijn de uitgangspunten 'eigen regie' en 'netwerk-zorg' leidend in de manier waarop zorg en welzijn worden georganiseerd.

...is het persoonsgebonden budget toegankelijk voor een grote groep zorgvragers, zowel op individuele als collectieve basis.

...kunnen mantelzorgers en vrijwilligers altijd een beroep doen op professionele zorgverleners, scholing en tijdelijke ontlasting van hun zorgtaken.

...is voor iedereen die dat nodig heeft dagbesteding beschikbaar.

...worden uitgeprocedeerde asielzoekers die niet terug kunnen naar hun land van herkomst opgevangen door de overheid.

zoekers zijn die wel terug zouden willen maar niet kunnen, tijdelijke arbeidsmigranten en slachtoffers van mensenhandel die ooit onder valse voorwendselen naar Amsterdam zijn gelokt. Wie geen geldige verblijfsvergunning heeft is een makkelijke prooi voor uitbuiting. Werkgevers die de ellendige positie van deze mensen misbruiken, moeten hard worden aangepakt, of dat nu pooiers zijn, horecaondernemers of particulieren, die bijvoorbeeld een nanny of schoonmaakster inhuren.

Wat GroenLinks betreft wordt de opvang en ondersteuning van uitgeprocedeerde asielzoekers zonder enig voorbehoud ter hand genomen. Zolang dat door het kabinet Rutte-Asscher wordt verboden, maakt Amsterdam zich sterk voor een aanpassing van de wet. Tot die tijd verzorgt de stad zelf de opvang voor mensen zonder papieren die niet naar hun land van herkomst kunnen terugkeren.

LEVEN AAN DE ZELFKANT

In een grote stad als Amsterdam zijn er mensen die door een aaneenschakeling van omstandigheden of verkeerde keuzes aan de zelfkant van de samenleving staan. GroenLinks heeft zich de afgelopen jaren met succes sterk gemaakt voor het behoud van inloopvoorzieningen en dagopvang en voor een winteropvang waar iedereen welkom is.

We verzetten ons tegen het 'eigen-daklozen-eerst'-beleid, dat alleen Amsterdamse daklozen opvang biedt. Voor alle daklozen komt er in alle seizoenen een bed, een bad en brood beschikbaar. De gemeente moet bovendien nog meer doen om dak- en thuislozen op weg te helpen naar economische zelfstandigheid en een eigen woning.

4. EEN STAD VOOR FIETTERS

Amsterdam is een levendige stad: anno 2013 zijn er ruim 800.000 inwoners, een half miljoen banen en bijna 5 miljoen bezoekers per jaar. Dat zijn mooie cijfers, maar die levendigheid heeft ook een keerzijde. En dat is al het verkeer dat zich dagelijks door de stad een weg probeert te banen. Dat zorgt niet alleen voor veel ergernis, maar ook voor onveilige situaties en ongezonde lucht.

In de historische binnenstad zie je hoe die verschillende verkeersstromen – soms ook letterlijk – met elkaar botsten. Neem het Muntplein, bijvoorbeeld, waar de kruisende auto's, trams, scooters, fietsers en voetgangers een permanente chaos veroorzaken. Voor bezoekers van buiten de stad is dat een bijna niet te nemen hindernis.

Maar ook in de compact gebouwde wijken binnen de ring wringt het. Die zijn nooit gebouwd om zoveel geparkeerde en rijdende auto's aan te kunnen. Veel fietspaden zijn niet berekend op de hoeveelheid fietsers én snorscooters die ervan gebruik maken. Voetgangers moeten zich op te smalle stoepen langs geparkeerde fietsen en scooters weten te manoeuvreren.

De oplossing is echte keuzes te durven maken over welk verkeer prioriteit krijgt. Voor GroenLinks is die volgorde: voetganger, fiets, openbaar vervoer, scooter, auto. Dat is niet alleen omdat het minst vervuilende verkeer natuurlijk het best gefaciliteerd dient te worden. Er is ook een economisch

argument. Keer op keer is aangetoond dat fietsers en voetgangers verreweg het meeste uitgeven in de stad: langzaam verkeer spendeert meer. Alle reden om de openbare ruimte aan hen terug te geven.

RUIMTE VOOR DE VOETGANGER

Terwijl Amsterdam naast fietsstad ook een echte wandelstad is, hebben steeds meer voetgangers last van voorbijrazende en overal geparkeerde scooters en fietsen. Meer ruimte en veiligheid voor voetgangers is dus van groot belang. Zeker ook omdat voetgangers het meeste uitgeven in de stad – meer dan fietsers en meer dan automobilisten. Maar op voetgangersgebied loopt Amsterdam niet alleen achter op Europese steden als Berlijn, Barcelona en Bordeaux, inmiddels worden we ook ingehaald door steden als Groningen, Leiden en Maastricht. Plekken waar veel voetgangers komen worden autoluw ingericht. Pleinen en straten kunnen ook gedeeltelijk scooter- en fietsvrij worden.

VOORRANG VOOR DE FIETS

De fiets is het belangrijkste vervoermiddel in Amsterdam, en het fietsgebruik neemt nog steeds toe. Dat is mooi, want fietsen vervuult niet en is bovendien goed voor de gezondheid. GroenLinks wil dat het nog prettiger fietsen wordt in Amsterdam. Dat betekent dat fietspaden overal goed onderhouden zijn en verboden terrein voor snorscooters. Er komen meer plekken om je fiets te parkeren, bijvoorbeeld door drijvende fietsenkelders met groene daken langs het Rokin.

Het netwerk van de meest gebruikte fietsroutes wordt verbeterd en verder uitgebreid. De Jan Schaefferbrug wordt doorgetrokken als fiets- en voetgangersbrug tussen Noord en de rest van de stad. Om de status van Amsterdam als fietsstad nummer 1 vast te houden, stelt de gemeente meer

DANKZIJ GROENLINKS

... wordt de openbare ruimte de komende jaren mooier en groener doordat er 2400 parkeerplekken van straat verdwijnen.

... komt er in 2014 een nieuwe pont tussen het Azartplein in Oost en de Johan Hasseltweg in Noord.

... zijn de meeste gevaarlijke paaltjes van de fietspaden weggehaald.

... heeft de Jan Pieter Heijenstraat het eerste scooter-vrije fietspad in Amsterdam.

... krijgt de Prinsengracht eenrichtingsverkeer voor boten.

EN VOETGANGERS

geld beschikbaar voor langzaam verkeer en minder voor de auto.

BETER OPENBAAR VERVOER

Openbaar vervoer is van groot belang voor Amsterdam. Voor Amsterdammers is het een schoner alternatief voor de auto; voor toeristen een prettige manier om de stad te zien. GroenLinks wil het aantal reizigers laten groeien en hun tegelijkertijd een hogere kwaliteit bieden. Dat kan door het openbaar vervoer beter af te stemmen op de vraag, reisinformatie makkelijker vindbaar te maken en metrostations prettiger in te richten. Om de periferie van Amsterdam bereikbaar te houden, stelt de gemeente geld beschikbaar voor experimenten met aanvullend openbaar vervoer, zoals de buurtbus. Het OV-net is nog niet af. Ontbrekende schakels worden gedicht en nieuwbouwwijken en vernieuwingsgebieden krijgen een nieuwe verbinding.

DE STRAAT VOOR BEWONERS

De openbare ruimte is voor iedereen. Maar in Amsterdam is er nog te weinig plek om lekker buiten te zijn. GroenLinks wil dat er meer groen, speeltuintjes, bomen en bankjes in de buurten komen. Daarvoor verdwijnen parkeerplaatsen van straat. Want minder auto's op straat leidt tot een aantrekkelijkere openbare ruimte voor bewoners, bezoekers en ondernemers en creëert daarmee een economische impuls. Als bewoners dat willen, kan hun straat een groene speel- en ontmoetingsplek zonder auto's worden. Want een eigen auto voor de deur wordt voor Amsterdammers steeds minder vanzelfsprekend als je er ook één kunt delen of huren – of je auto kunt parkeren aan de rand van de stad.

GEZONDE LUCHT VOOR AMSTERDAM

Van meer bomen en struiken wordt de stad niet alleen mooier: het heeft ook een positief effect op de

IN 2018

... is de maximumsnelheid overal in de stad 30 km p/u en rijden scooters niet op het fietspad.

... is er begonnen met de aanleg van een fiets- en voetgangersbrug tussen Oost en Noord.

... is de Amsterdamse binnenstad een grotendeels autoluw voetgangersgebied.

... zijn er nieuwe particuliere initiatieven voor kleinschalig openbaar vervoer.

... is een flink aantal woonstraten heringericht als autovrije, groene speelstraten.

... worden de meest vervuillende auto's niet langer tot de stad toegelaten.

... zijn alle taxi's in de stad elektrisch.

... heeft Amsterdam een innovatief systeem van elektrisch goederenvervoer.

luchtkwaliteit. Want de lucht in Amsterdam is nog niet bepaald gezond. De Europese luchtkwaliteitsnormen worden in 2015 niet gehaald. Dat is slecht nieuws voor de gezondheid van Amsterdammers: vooral kinderen, ouderen en longpatiënten zijn de dupe. De belangrijkste bron van luchtvervuiling is die de gemeente kan beïnvloeden is het gemotoriseerde verkeer. Daarom gaan we door met het gebruik van de auto in de stad te ontmoedigen, elektrisch vervoer te stimuleren en vervuillend verkeer te weren.

Voor bij vrachtvervoer ziet GroenLinks grote kansen voor duurzame innovatie. De bevoorrading van winkels en horeca in de binnenstad kan efficiënter én schoner met overslagstations dichtbij de Ringweg A10. Van daaruit kunnen goederen overgeladen worden op elektrische wagens en boten. Het Food Center Amsterdam maakt nu al gebruik van een dergelijk systeem. Samen met ondernemers van Amsterdam wil GroenLinks dat voor de hele stad invoeren.

5. EEN LEVEN LANG LEREN

Goed onderwijs voor iedereen is de basis van een rechtvaardige samenleving. Een samenleving waarin iedereen zoveel mogelijk gelijke kansen krijgt om van het leven iets moois te maken. Waarin ieder kind zich zelfstandig kan ontwikkelen, zonder dat zijn toekomst al vastligt op basis van opleidingsniveau, inkomen of achternaam van zijn ouders.

Zelfs met toegankelijk en hoogstaand onderwijs voor iedereen is succes in het leven meestal niet alleen eigen verdienste. Opvoeding, omgeving en aangeboren talenten – factoren die je niet zelf in de hand hebt – spelen eveneens een belangrijke rol. Dit besef geeft ons als samenleving en als stad de verantwoordelijkheid mensen met minder goede startposities vooruit te helpen en spoort ons aan tot eerlijk delen. Dat betekent ook dat onderwijs al jong begint en een leven lang doorgaat. Met tweede en derde kansen voor wie dat nodig heeft. Met taalonderwijs voor nieuwkomers en bijscholing of omscholing voor hen die op de arbeidsmarkt buiten de boot dreigen te vallen.

SAMEN LEREN

GroenLinks wil dat alle peuters gezamenlijk terecht kunnen op voorschoolse voorzieningen. Nu gaan de kleine kinderen van drukke tweeverdieners naar de crèche en de kinderen uit kostwinnersgezinnen of met ouders die niet in Nederland zijn geboren naar een peuterspeelzaal of voorschool. Kinderen moeten samen kunnen spelen, fantaseren en leren praten, in kleine groepen en onder begeleiding van goed

opgeleide pedagogisch medewerkers. Zo voorkom je niet alleen dat kinderen met verschillende achtergronden al vanaf de peuterleeftijd langs elkaar heen leven, maar ook taalachterstanden.

Naast het samenvoegen van crèches en peuterspeelzalen is het nodig dat ook de samenwerking met het basisonderwijs wordt versterkt. Dit draagt bij aan een soepele overgang van voorschoolse voorziening naar basisschool. Zo vallen er geen kinderen tussen wal en schip. Steeds meer scholen zijn brede scholen, waar zowel onderwijs als buitenschoolse opvang wordt aangeboden. GroenLinks juicht die ontwikkeling toe en pleit voor een volgende stap: basisscholen worden plekken waar kinderopvang, onderwijs en buitenschoolse activiteiten samengaan. Waar kinderen van 0 tot 12 jaar de hele dag kunnen doorbrengen – spelend, sportend, lerend of luierend – in een prettig gebouw, met voldoende licht en lucht en groene buitenspeelplaatsen. Bovendien moeten deze 'kindcentra' plekken zijn waar kinderen kunnen ontdekken wie ze zijn en wat ze in hun mars hebben. Waar ze zich veilig voelen en worden uitgedaagd om hun grenzen te verleggen.

Wanneer kinderen naar de buurtschool gaan, worden basisscholen ook daadwerkelijk ontmoetingsplekken van en voor de buurt. Amsterdam is een diverse stad, rijk aan culturen. Scholen zijn de uitgelezen plek om kinderen samen te laten opgroeien en te leren om te gaan met die diversiteit. Daarom moet Amsterdam initiatieven van ouders en scholen ondersteunen die zijn gericht op het mengen van scholen in buurten met zwarte of witte scholen. Ook steunt GroenLinks het plan om voor heel Amsterdam een standaard aanmeldprocedure in

DANKZIJ GROENLINKS

...krijgen alle Amsterdamse kinderen een uur muziekonderwijs per week.

...kunnen ook mbo-studenten zonder verblijfsvergunning stage lopen.

...blijft het volwassenenonderwijs in Amsterdam, ondanks landelijke bezuinigingen, bestaan.

...zijn er meer sportvelden op IJburg.

...kan iedere Amsterdammer straks eenvoudig een sportruimte of sportveld boeken via het 'sportschakelpunt': een website met alle beschikbare sportplekken in de stad.

IN 2018

te voeren voor de basisschool. Nu verschillen die procedures per stadsdeel en komen ouders die hun kind van drie jaar oud willen inschrijven voor de buurtschool er soms achter dat alle scholen in de wijk al vol zitten. Met een eenduidige aanmeldprocedures heeft iedereen gelijke kansen om zijn kinderen op de scholen van zijn voorkeur te krijgen en worden die scholen bovendien een betere afspiegeling van de maatschappij.

Kinderen met speciale behoeftes moeten zoveel mogelijk terecht kunnen op scholen in hun directe omgeving. Wel ligt daar een taak voor de gemeente om scholen te helpen bij het bieden van passend onderwijs aan ieder kind. Elk kind verdient onderwijs dat aansluit bij zowel zijn talenten als zijn beperkingen. Scholen zijn van ons samen: van ouders, leerlingen, leraren, conciërges en bestuurders. Wanneer zij goed samenwerken, ontstaat een netwerk binnen en buiten de school waar Amsterdamse jongeren zich thuis voelen en op kunnen terugvallen bij problemen. Dat geldt voor zowel het basisonderwijs als het voortgezet onderwijs.

MET ONDERWIJS AAN HET WERK

Van alle studenten in Nederland volgt bijna de helft beroepsonderwijs, veelal een mbo-opleiding aan een roc (regionaal opleidingscentrum). Een belangrijk onderdeel van hun opleiding is het opdoen van werkervaring. In deze tijd van crisis is werkervaring cruciaal om na afronding van je opleiding een baan te bemachtigen. GroenLinks wil daarom dat voor al deze jongeren een stageplek beschikbaar is. De gemeente kan daarbij helpen door in haar samenwerking met bedrijven en organisaties aan te dringen op het aanbieden van stageplekken en leerwerkplekken. En als de gemeente een bedrijf inhuurt, moet dit een onderneming zijn die jongeren de kans biedt om stage te lopen.

Jongeren die zonder diploma van school zijn gegaan of die een diploma hebben gehaald dat niet aansluit op de vraag op de arbeidsmarkt, kunnen vaak geen werk vinden. En zelfs met een diploma op zak, is door een taalachterstand niet iedereen in staat zich te redden op de arbeidsmarkt.

Gelukkig zijn er in de afgelopen jaren flinke stappen gezet in de verbetering van de onderwijskwaliteit in Amsterdam en is de schooluitval verminderd. Gelukkig gaan steeds meer peuters naar de voorschool en zijn er op de basisschool schakelklassen voor kinderen bij wie thuis weinig of geen Nederlands wordt gesproken. Maar voor de huidige generatie

...zijn voorscholen, crèches en peuterspeelzalen samengevoegd tot voorschoolse voorzieningen waar alle peuters naartoe kunnen.

...is de samenwerking tussen voorschoolse voorzieningen en brede scholen geïntensiveerd en wordt toegewerkt naar kindcentra die kinderen van 0 tot 12 een dagvullend programma en een hecht en vertrouwd netwerk bieden.

...zijn scholen meer gemengd dan nu en is er een uniforme aanmeldprocedure voor de hele stad.

...is er een stage beschikbaar voor iedere student in het beroepsonderwijs.

...krijgen jongvolwassenen die hier onvoldoende onderwijs hebben genoten een tweede kans; om te beginnen wordt ingezet op het wegwerken van taalachterstanden waar een deel van de Amsterdamse jongeren mee kampt.

...zijn er meer gratis sportvoorzieningen in parken en op pleinen en heeft ieder kind de mogelijkheid om te sporten in verenigingsverband.

jongvolwassenen die hier niet van hebben kunnen profiteren, pleit GroenLinks voor tweedekansonderwijs. In de komende bestuursperiode zou Amsterdam via het volwassenonderwijs om te beginnen de taalachterstand waar een deel van deze jongeren mee kampt moeten aanpakken.

SPORTEN: GEZELLIG EN GEZOND

Sporten kan, net als het beheersen van de Nederlandse taal, bijdragen aan sociale verbinding. Voor veel Amsterdammers betekent sporten niet alleen spelen en bewegen, maar ook: nieuwe mensen leren kennen of tijd doorbrengen met vrienden. Voldoende sportlocaties en -verenigingen zijn daarom van groot belang voor een gezonde en sociale stad. Daarnaast sporten steeds meer mensen in de openbare ruimte: ze lopen hard in het Amsterdamse Bos, trappen een balletje op een Cruyff Court of hangen aan de fitnessapparaten in het Westerpark. GroenLinks wil dat de openbare ruimte in Amsterdam uitnodigt tot dit soort sportieve activiteiten. Amsterdammers moeten zowel op meer plekken zelfstandig kunnen sporten, als zich kunnen aansluiten bij een sportvereniging.

6. EEN GROENE METROPOOL

Amsterdam is nog altijd de populairste stad van Nederland om te wonen. De stad heeft nu ruim 800.000 inwoners en de komende twaalf jaar komen daar naar verwachting nog 75.000 bij. Die groei vraagt om meer woningen, maar door de economische crisis wordt nog maar weinig gebouwd. GroenLinks waakt ervoor dat grote delen van stad voor velen straks niet meer betaalbaar is. We willen geen witte wijken binnen de ring en zwarte daarbuiten. GroenLinks staat voor een ongedeelde stad, waar voor iedereen in elke wijk plek is: jong en oud, arm en rijk, zwart en wit.

Dat ideaal staat in deze tijd onder druk. Voor GroenLinks is het de komende vier jaar een belangrijke opgave om met minder middelen de stad toch leefbaarder te maken. Een leefbare stad is ook een groene stad. Mensen die in een groene omgeving wonen zijn gezonder en hebben minder last van stress. Alle reden om zuinig te zijn op het groen dat we hebben en extra bomen en struiken te planten waar dat kan.

Amsterdam ligt zelf ook in het groen. Rondom de stad liggen prachtige natuurgebieden waar Amsterdammers kunnen ontspannen. Omdat het de stad aantrekkelijker maakt als vestigingslocatie, mag daar ook in geïnvesteerd worden. En het betekent dat in groengebieden niet gebouwd wordt. GroenLinks wil dat nieuwe woningen vooral binnen de stad gebouwd worden. Op termijn zijn het havengebied en IJburg de aangewezen plekken voor nieuwe werk- en woongebieden. Voor de komende jaren richten we ons op

braakliggende gebieden, verouderde bedrijventerreinen en leegstaande kantoorpanden. Voor nieuwbouw ziet GroenLinks grote kansen voor Amsterdammers die zelf hun huis bouwen.

BETAALBAAR WONEN

Om de onredelijke verhuurdersheffing van het kabinet Rutte-Asscher te kunnen betalen, zijn woningbouwcorporaties feitelijk gedwongen tot huurverhogingen. GroenLinks wil met hen afspreken dat daarbij de laagste inkomens ontzien worden en dat de huurstijgingen niet sterk per corporatie verschillen. Omdat de corporaties voor hun financiering nog meer aangewezen zullen zijn op de verkoop van sociale huurwoningen, is het belangrijk om ook een ondergrens af te spreken voor het percentage sociale huur. Aan de andere kant zien we dat sociale huurwoningen langer dan een jaar in de verkoop staan, voor ze weer voor huurders beschikbaar komen. Daar is scherper toezicht nodig.

Het is oneerlijk dat kopers en huurders verschillend behandeld worden, maar voor een gezonde financiële positie van corporaties is het van belang dat zij een inkomensafhankelijke huur kunnen vragen. GroenLinks vindt het principe rechtvaardig dat mensen een huur betalen die bij hun inkomen past. Tegelijkertijd is het belangrijk dat middeninkomens in sociale huurwoningen naar voor hen betaalbare koop- en huurwoningen kunnen uitwijken. En mensen die juist teveel aan huur kwijt zijn, bijvoorbeeld omdat hun inkomen daalt, moeten huurverlaging kunnen krijgen.

Waardestijgingen van gebouwen en grond vinden vaak plaats door publieke investeringen, zoals de

DANKZIJ GROENLINKS

... wordt het Food Center omgevormd naar een groene woonwijk en een duurzaam bedrijventerrein.

... zijn veel leegstaande kantoorpanden omgebouwd tot jongerenwoningen en creatieve broedplaatsen voor ondernemers en bewoners.

... is het op veel plekken in de stad mogelijk geworden om zelf je huis te bouwen.

... is er een Meldpunt Antikraak en zijn er afspraken gemaakt met corporaties over de rechten van antikrakers.

aanleg van infrastructuur en andere voorzieningen. Het voordeel van het erfpachtstelsel is dat deze winst niet alleen bij eigenaren van onroerend goed terechtkomt, maar via de waardestijging van de grond ook bij de gemeente. Inspanningen bekostigd door de gemeenschap komen op deze manier ten goede aan diezelfde gemeenschap. Het erfpachtstelsel kan nog wel transparanter gemaakt worden.

BEWONERS BOUWEN ZELF

Zeker nu de georganiseerde bouw stukt, is het stimuleren en belonen van initiatieven van mensen dan ook de beste manier om meer woningen te realiseren. GroenLinks wil daarom maximaal inzetten op het ondersteunen van groepen mensen die zelf willen bouwen, verbouwen of renoveren, en waar die initiatieven er nog niet zijn, de mensen helpen deze op te zetten.

Want de groei van Amsterdam vraagt om meer woningen. Vooral voor jongeren en gezinnen. Het is mogelijk om dit te bereiken door bestaande gebouwen slimmer te gebruiken. Waar gebouwd kan worden, kan dit ten koste van bedrijventerreinen. Zo komen er meer woningen, zonder dat dit ten koste gaat van de openbare ruimte.

Het herbestemmen van kantoorpanden naar woningen is lastig, doordat kantoorpanden op de markt nu eenmaal altijd meer opbrachten. Inmiddels zijn veel kantoren onverhuurbaar en wordt het voor eigenaren aantrekkelijker om akkoord te gaan met herbesteding.

GroenLinks wil dat alle nieuwbouw energieneutraal is en dat dertig procent daarvan sociale huurwoningen is. Daarnaast willen we er de komende vier jaar voor gaan zorgen dat er 3 hectare groene daken en daktuinen bijkomen.

VERSTERKEN VAN DE STADSNATUUR

Er wordt niet gebouwd in groengebieden. Bijzondere plekken als Ruijgoord krijgen een beschermde status. Er is genoeg ruimte om te bouwen binnen de bebouwde kom. Zo kan de haven als deze intensiever wordt gebruikt verkleind worden ten gunste van woonruimte. Ook kan gedacht worden aan uitbreiding van IJburg. Een voorwaarde daarbij is dat een deel van de opbrengst wordt ingezet voor behoud en ontwikkeling van de natuur in het IJ.

De eeuwenoude veenpolders rondom Amsterdam hebben een grote cultuurhistorische waarde. De gebieden behoren grotendeels tot de ecologische hoofdstructuur. Waterland, het Groene Hart en de Stelling van Amsterdam behoren tot de beste weidevogelgebieden van Europa. Het groene ommeland is een fijne plek om te recreëren, het heeft een sterk positieve

IN 2018

... zijn er voldoende sociale huurwoningen beschikbaar voor mensen met een lager inkomen.

... kan elke Amsterdammer die dat wil zelf zijn woning bouwen.

... is het aantal leegstaande kantoorpanden fors teruggebracht, door er een nieuwe bestemming aan te geven.

... zijn de ontbrekende schakels in de hoofdgroenstructuur gedicht.

... worden er in Amsterdam geen circusvoorstellingen met dieren gegeven.

... is er 3 hectare aan groene daken en daktuinen aangelegd.

invloed op het vestigingsklimaat en is een economische factor van formaat. Dit landschap is zo waardevol, dat verwacht mag worden dat Amsterdam hierin investeert.

GROENE EN GEZONDE BUURTEN

Wat groen is in Amsterdam, moet dat vooral blijven. We koesteren de parken en de groene parels die we hebben. Meer groen in de buurt doen we graag samen met bewoners, door geveltuinen, buurtmoestuinen en zelfbeheer te ondersteunen.

Groengebieden zijn belangrijk voor Amsterdammers om te kunnen ontspannen, spelen, luieren, wandelen en sporten. De groene scheggen van Amsterdam steken diep de stad in en vormen de stedelijke hoofdgroenstructuur. De versterking van deze structuur heeft prioriteit.

ZORG VOOR DIEREN

Bij het inrichten van wijken en groengebied wordt rekening gehouden met dieren. Bijen, konijnen, vogels, vossen, padden en ringslangen zijn onderdeel van de stadsecologie en moeten vooral hun gang kunnen gaan, zolang ze niet te veel overlast geven.

De gemeente heeft ook een taak in het bevorderen van het welzijn van dieren die gehouden worden. Er moet adequate opvang voor zwerfdieren zijn, en het gebruik van dieren in voorstellingen en bij evenementen wordt waar mogelijk geweigerd en anders ontmoedigd.

7. EEN LEVENDIGE STAD

Amsterdam kent een enorme diversiteit in nationaliteiten, religies en levensstijlen en daar zijn we trots op. Het is inmiddels eerder regel dan uitzondering dat Amsterdammers (voor)ouders hebben die niet Nederland zijn geboren. Die bonte verscheidenheid is in de wereld van vandaag een grote kracht. Het maakt de stad niet alleen aantrekkelijk voor bewoners, maar ook voor internationale bedrijven, studenten en migranten. Amsterdam is naast haar diversiteit ook vermaard om haar tolerantie en vrijheid. In onze stad kunnen en mogen dingen waar elders nog een taboe op rust. GroenLinks staat pal voor die vrijheid en tolerantie. Het zijn verworvenheden die permanent moeten worden bewaakt en af en toe zelfs moeten worden bevochten.

DISCRIMINATIE TEGENGAAN

De diverse stad vraagt om een gemeente die zich inzet voor de bescherming van al diegenen die vanwege hun etniciteit, culturele achtergrond of seksuele geaardheid het risico lopen te worden gediscrimineerd, buitengesloten of slachtoffer te worden van geweld. De strijd tegen discriminatie en segregatie is een verantwoordelijkheid van de politie, de gemeente én van de Amsterdammers zelf.

Armoede en achterstelling hebben in Amsterdam helaas een vrouwelijk en gekleurd gezicht. Daarom worden vrouwenemancipatiebeleid en diversiteitsbeleid de komende vier jaar verankerd en verstevigd in het gemeentebestuur.

DANKZIJ GROENLINKS

...maakt de gemeente zich sterk voor het tegengaan van discriminatie in de stad, bijvoorbeeld via de initiatieven in Zuidoost om de acceptatie en emancipatie van homo's, lesbiennes en transgenders in dat stadsdeel te verbeteren.

...wordt jaarlijks 1 miljoen euro extra geïnvesteerd in de kleine en middelgrote kunst- en cultuurinstellingen.

...is er meer geld beschikbaar om kinderen van wie de ouders weinig geld hebben, mee te laten doen aan culturele activiteiten als muziek- en toneel.

...worden camera's in de binnenstad die geen duidelijk veiligheidsdoel hebben in overleg met de eigenaren verwijderd of verplaatst.

...komt er een coöperatie van zelfstandige sekswerkers die gezamenlijk een pand beheren en hun eigen bedrijfsvoering, werktijden en prijzen bepalen.

KUNST: TOEKOMSTBESTENDIG EN TOEGANKELIJK

Een open en diverse samenleving vereist een cultuur van verschil en debat, die prikkelt en uitdaagt, verrukt en verbazing oproept. Een breed aanbod van cultuur en veelstemmige media dragen daar aan bij. Mensen wonen en werken graag in steden waar kunst en cultuur belangrijk is. Kunst en cultuur vormen zo ook een stevige economische kurk onder de stad, door de tienduizenden Amsterdammers die erin werkzaam zijn en de aantrekkingskracht die onze gevarieerde, toonaangevende kunstinstellingen hebben op bezoekers uit binnen- en buitenland. Dat grote en toegankelijke aanbod is niet vanzelfsprekend blijkt in tijden van crisis. GroenLinks wil dat alle Amsterdammers en bezoekers van de stad in de toekomst kunnen blijven genieten van een levendig, betaalbaar cultureel aanbod op zo veel mogelijk plekken in de stad. Dat vraagt om creativiteit en realiteitszin. Betere zichtbaarheid van kunst in het openbare leven houdt bewoners en bezoekers betrokken bij kunst en inspireert de stad. Kunstinstellingen vergroten hun voetafdruk met activiteiten op onverwachte locaties, buiten hun eigen muren. Eenmalige ontwikkelsubsidies maken kleinere instellingen en onafhankelijke kunstenaars toekomstbestendig. GroenLinks wil bureaucratische drempels wegnemen, pop-up kunstlocaties bieden en zorgen voor voldoende werkruimte voor professionals en amateurs binnen en buiten de ring. Zo dat Amsterdam niet alleen de stad van de topkunst, maar ook de motor van artistieke innovatie blijft.

GASTVRIJ ÉN LEEFBAAR

GroenLinks deelt Amsterdam graag met toeristen en bezoekers, of het nu dagjesmensen zijn, big spenders in een tophotel, of backpackjeugd op de Zeeburgse camping. Maar het gastvrij ontvangen van bezoekers mag niet ten koste gaan van de leefbaarheid van de stad. Juist de unieke mix van wonen, werken en recreëren maakt Amsterdam zo'n prettige stad om in te vertoeven.

GroenLinks wil een stad waar je probleemloos kunt slapen én kunt stappen. Van horeca-eigenaren verwacht GroenLinks dat ze hun telefoonnummer aan de burens geven. Investeren in onderlinge relaties voorkomt wrijving en is realistischer én effectiever dan een overheid die alles controleert en reguleert. GroenLinks ziet meer in doelgericht handhaven bij problemen dan in lukraak controleren. Horecaondernemers die geen overlast veroorzaken krijgen dus te maken met minder regeldruk en krijgen bijvoorbeeld meer mogelijkheden om langer open te blijven. Het spreiden van uitgaansgelegenheden, toeristische trekpleisters en hotels zorgt er bovendien voor dat zowel de lusten als de lasten beter over de stad worden verdeeld.

EEN VEILIGE LEEFOMGEVING

Veiligheid is een essentiële voorwaarde voor vrijheid. Amsterdammers moeten zich veilig weten, zowel thuis als op straat, in een café of op het voetbalveld. Het voorkomen en tegengaan van geweld in de privésfeer is wat GroenLinks betreft een speerpunt voor de politie in onze stad.

Als het om veiligheid gaat, schieten de meeste partijen direct in de reflex van meer repressie. GroenLinks doet daar niet aan mee. Met goede handhaving en de inzet van bewezen effectieve instrumenten heeft de gemeente voldoende middelen in handen om overlast en geweld te bestrijden. Denk aan meer blauw op straat en de ketenaanpak waarbij politie samenwerkt met hulpverleners, woningcorporaties en onderwijsinstellingen. Preventief fouilleren hoort daar volgens GroenLinks niet bij. Het gaat ten koste van de vrijheid, en in elk geval van de vrijheidsbeleving van velen en geeft ruimte voor willekeur. Dat kan leiden tot onbedoelde maar daardoor niet minder kwalijke discriminatie. Cameratoezicht gaat evenzeer ten koste van de privacy. Ook hier weegt het bewezen effect niet op tegen de nadelen. Door bij de inrichting van buurten en de openbare ruimte goed na te denken over de effecten van de fysieke inrichting op hoe mensen zich gedragen en hoe ze een ruimte beleven en gebruiken, kunnen grote stappen worden gezet naar een veilige leefomgeving. Zo heeft het goed verlichten van een steeg of tunnel meer effect op het gevoel van veiligheid dan het ophangen van een paar camera's.

RECHT OP ROES

Mensen gebruiken drugs. Illegale en legale. Laten we realistisch zijn en dat erkennen. Wat GroenLinks betreft richt het beleid van de gemeente zich op verstandig gebruik, goede voorlichting en verantwoorde verstrekking. Daar moet in eerste instantie de aandacht naartoe gaan, niet naar de illegaliteit van middelen. Er is geen enkele indicatie dat zero-tolerancebeleid ten aanzien van drugs leidt tot minder gebruikers of minder problemen.

Zolang het huidige gedoogbeleid van softdrugs de problematiek van de achterdeur blijft creëren, toont Amsterdam de bestuurlijke moed die zij aan haar stand verplicht is en doet wat Den Haag niet durft. En

IN 2018

...is er minder discriminatie in de stad.

...is in Amsterdam niet verder bezuinigd op kunst en cultuur.

...is het Amsterdamse nachtleven bruisender en diverser dan nu, biedt het 24 uur per dag vertier en is het beter in balans gebracht met een prettig woon- en leefklimaat voor omwonenden.

...wordt er nergens in de stad meer preventief gefouilleerd.

...is de positie van prostituees versterkt en de macht van pooiers teruggedrongen.

dat is zelf de achterdeur reguleren, zodat de kwaliteit van de wiet beter gecontroleerd wordt en criminele bemoeienis met de teelt makkelijker kan worden tegengegaan. In navolging van andere steden gaat Amsterdam onderzoeken of er tot gereguleerde productie en verkoop van softdrugs kan worden overgegaan.

ZELFSTANDIGE SEKSWERKERS

Het uitbannen van misstanden in de seksindustrie, zoals uitbuiting, geweld en mensenhandel, heeft voor GroenLinks topprioriteit. Dat doen we door de positie van prostituees te verbeteren, meer verantwoordelijkheid van exploitanten te eisen en slachtoffers van mensenhandel beter te beschermen. Een maatschappelijk aanvaardbare prostitutiebranche staat of valt bij de positie en keuzevrijheid van de vrouwen die daar werken. Dat begint met een sterke rechtspositie. Het is essentieel dat sekswerkers zich op hun rechten kunnen beroepen. Dit versterkt hun onafhankelijkheid en beschermt tegen malafide exploitanten, pooiers en loverboys. Na jaren inzet van GroenLinks lijkt de eerste coöperatie van, voor en door prostituees eindelijk van de grond te komen. Als de seksindustrie in Amsterdam goed wordt georganiseerd en de gezondheid en rechten van sekswerkers gewaarborgd zijn, is legale prostitutie de beste manier om dwang en uitbuiting tegen te gaan. In het 'transformeren' van de Wallen ligt de nadruk voor GroenLinks op het behoud van diversiteit en levendigheid. De tijd van grote uitgaven aan vastgoed is voorlopig voorbij. De focus moet liggen op het scouten en aantrekken van interessante functies die passen bij de Wallen, het ontwikkelen van sleutelprojecten die een vliegwieleffect hebben op de economie en leefbaarheid, en het verbeteren van de veiligheid en openbare ruimte. De vermindering van het aantal ramen in het Wallengebied mag er niet toe leiden dat prostituees hun werkplek verliezen en verdwijnen in het illegale circuit, of dat raamexploitanten een monopolie verkrijgen.

8. DOE HET ZELF, DOE HET SA

GroenLinks juicht het toe dat mensen de handen ineenslaan om samen duurzame energie op te wekken of hun eigen crèche opzetten. Maar die beweging van 'doe-het-zelvers' maakt dat de overheid anders moet gaan werken, niet dat zij de samenleving de rug toe kan keren, hoe graag Mark Rutte dat ook zou willen. Hij wil van Nederland een participatiesamenleving maken. Dat klinkt sympathiek, maar in zijn geval is het slechts een mooi woord om ingrijpende bezuinigingen op publieke voorzieningen als zorg te verbloemen. In de participatiesamenleving die Rutte voor ogen heeft, doppen burgers hun eigen boontjes en trekt de overheid zich terug. GroenLinks is er juist van overtuigd dat betrokken burgers een betrokken overheid nodig hebben.

BETROKKEN AMSTERDAMMERS

Amsterdam is gezegend met een grote groep actieve bewoners die zich op allerlei manieren inzetten voor de samenleving. Dat bewijzen de overal opduikende burgerinitiatieven als lokale voedselnetwerken, broodfondsen, opschoondagen, zelfbou-

winitiatieven, maatjesprojecten of daklozenopvang in zelfbeheer. Om deze betrokken Amsterdammers goed te kunnen ondersteunen moet de overheid hen benaderen als samenwerkingspartners.

Mede op initiatief van GroenLinks besloot de gemeenteraad om Amsterdammers, naar Engels voorbeeld, het recht van uitdaging (right to challenge), het recht op bieden (right to bid) en het recht om te bouwen (right to build) te geven. Zo kunnen bewoners bijvoorbeeld hun eigen zorgbedrijf beginnen, zelf welzijnswerk opzetten of het openbaar groen verbeteren. Het recht om uit te dagen houdt in dat burgers het recht hebben om aan te geven dat zij bepaalde publieke taken over willen nemen. Denk bijvoorbeeld aan het bijhouden van de bloemenperken op het pleintje of het aanbieden van taallessen in de buurt. De gemeente is vervolgens verplicht hierop te reageren. Het recht op bieden houdt in dat burgers gezamenlijk een bod kunnen doen op een gebouw of een stuk land dat een bepaalde waarde heeft voor de gemeenschap, zoals een café, een buurthuis, een park of een supermarkt, als deze op de markt komt. De gemeente geeft de Amsterdammers daarop de ruimte hun bod uit te werken en mag de grond of het gebouw intussen niet aan derden verkopen. Uiteindelijk wordt het plan door een onafhankelijke commissie bekeken en mogelijk goedgekeurd. Daarna kan een referendum in de buurt volgen. Als een meerderheid voor de plannen stemt, wordt het uitgevoerd.

Van een bemoeizuchtige overheid die de neiging heeft mensen afhankelijk te maken, gaan we naar een betrokken en dienstbare overheid die mogelijk maakt, kansen aanreikt en voorwaarden schept. Een overheid die optreedt als sterke speler (en soms regisseur) in een netwerk van burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Een overheid die burgermoed stimuleert, maatwerk levert en niet krampachtig vasthoudt aan regels en voorschriften.

DANKZIJ GROENLINKS

...is de ruimte voor burgerinitiatieven vergroot en hebben alle Amsterdammers het recht om de gemeente uit te dagen, het recht om te bieden en het recht om te bouwen.

...wordt in Amsterdam Noord de Van der Pekbuurt samen met bewoners opgeknapt en zijn er verschillende succesvolle initiatieven van bewoners en ondernemers die hun eigen duurzame energie opwekken, zoals 'Zon op Noord' en 'NDSM Energie'.

...zijn in Amsterdam West verschillende grasvelden tussen huizenblokken omgetoverd in gezamenlijke buurtmoestuinen.

...is Amsterdam verschillende krachtige politici en bestuurders rijker, die onze stad groener en socialer maken, zoals Jeanine van Pinxteren (beste stadsdeelbestuurder in 2013), Fjodor Molenaar (beste raadslid in 2013) en Andrée van Es (beste wethouder in 2010).

Ambtenaren moeten de vrijheid te krijgen om in te spelen op wat lokaal speelt en mogelijk is. Buurtwerk moet zoveel mogelijk worden overgelaten aan bewoners zelf. Naast het recht op uitdagen, bieden en bouwen kan dat door buurtbudgetten beschikbaar te stellen voor burgerinitiatieven die bijdragen aan een prettige leefomgeving in de wijk. Kortom, de overheid die burgers vraagt mee te denken over haar beleid maakt plaats voor een overheid die mee mag doen aan de initiatieven van haar burgers.

ROBUUSTE LOKALE DEMOCRATIE

In 2014 wordt in Amsterdam een nieuw bestuurlijk stelsel ingevoerd, met bestuurscommissies in elk stadsdeel. Belangrijk is dat Amsterdammers, ook in het nieuwe stelsel, direct toegang houden tot democratisch gelegitimeerde bestuurders en raadsleden in hun deel van de stad.

De kracht en het belang van de bestuurscommissies is de nabijheid van het bestuur bij de burger. De bestuurscommissies zullen veelal het eerste aanspreekpunt zijn voor Amsterdammers met een goed idee voor de stad. De nieuwe stijl van besturen, die aansluit bij de 'doe-het-zelfmentaliteit' van burgers, vraagt om een avontuurlijke overheid, die het mogelijk maken van soms gewaagde initiatieven boven risicobeheersing stelt. Bestuurscommissies moeten betrokken en actieve partners worden van Amsterdammers en hun initiatieven. Ze ondersteunen en faciliteren deze waar nodig en delen verantwoordelijkheden en budget waar mogelijk. Een onderdeel van die gedeelde verantwoordelijkheid is ook dat Amsterdammers, op buurtniveau, meer inzicht krijgen in de wijze waarop gemeenschapsgeld wordt besteed.

EEN BETAALBARE OVERHEID DIE WERKT

Veel Amsterdammers hebben in de eerste plaats te maken met de overheid als dienstverlener. Bijvoorbeeld wanneer ze melding maken van een kapotte lantaarnpaal in hun straat, een nieuw rijbewijs ophalen bij het stadsdeeltkantoor of een re-integratietraject volgen na onverwacht ontslag. De gemeente Amsterdam is het haar burgers verplicht om een goede dienstverlening te bieden: duidelijk te com-

IN 2018

...is de gemeente nog beter toegerust op het mogelijk maken van initiatieven van burgers met een publieke waarde.

...is het recht op uitdagen, bieden en bouwen een bekend fenomeen geworden onder Amsterdammers en wordt er actief gebruik van gemaakt.

...hebben Amsterdammers meer inzicht in de wijze waarop gemeenschapsgeld wordt besteed.

municeren, snel te reageren op vragen en maatwerk te bieden waar mogelijk. Maar tijd en geld zijn schaars, zeker in deze tijd van economische tegenspoed. De gemeente moet daarom scherpe prioriteiten stellen. Wat GroenLinks betreft krijgen taken die gericht zijn op het aan het werk helpen van mensen, zorgverlening en milieubescherming voorrang. De gemeente Amsterdam is één van de grootste werkgevers van Nederland. Binnen de omvangrijke ambtelijke organisatie van onze stad wordt nog lang niet altijd goed samengewerkt. Diensten, afdelingen en projectbureaus werken langs elkaar heen of werken elkaar zelfs tegen. Directeuren en managers staren zich soms blind op hun eigen werkteerrein en vergeten de samenhang met andere onderwerpen. Zoals de directeur vastgoed die zich niets gelegen laat liggen aan de ambitie van de gemeente om minder energie te verbruiken, omdat de gewenste energiebesparing alleen invloed heeft op de deelbegroting van de directeur energie-inkoop. De gemeente Amsterdam is bezig met een reorganisatie. GroenLinks wil dat een van de uitkomsten hiervan is dat de verschillende afdelingen binnen de gemeente beter gaan samenwerken.

PROGRAMMAPUNTEN

1. AAN HET WERK

Gelijke kansen

1. Mensen die ondernemen vanuit een sociaaleconomische achterstandspositie komen in aanmerking voor een gemeentelijk microkrediet.
2. Prioriteit krijgt het naar werk begeleiden van mensen met een arbeidsbeperking. Met werkgevers worden daarover harde afspraken gemaakt.
3. In deze tijden bestaat vooral voor jongeren het gevaar dat zij niet aan het werk komen. GroenLinks wil dat scholen extra aandacht besteden aan de voorbereiding op de arbeidsmarkt van jongeren en meer aandacht voor de beroepskeuze.
4. Ook voor ouderen is het moeilijk om weer aan werk te komen. Mensen op oudere leeftijd zijn capabel en geïnteresseerd in het opzetten van een eigen onderneming of het leren van een ander vak. Zij verdienen ondersteuning in de vorm van (om)scholing bij werkloosheid.
5. De gemeente blijft met bedrijven in gesprek om te zorgen voor genoeg leerwerkplekken en stageplekken. Bij aanbesteding is dit wat GroenLinks betreft een harde eis.
6. Het investeringsfonds voor sociale firma's wordt uitgebreid en de gemeente gaat zelf meer inkopen bij sociale firma's. Het investeringsfonds wordt opengesteld voor Amsterdammers die willen mee-investeren. Het investeringsfonds maakt ook een crowdfundingmogelijkheid voor speciale projecten en initiatieven uit het fonds, wat de participatie verhoogt.

Werkloosheid

7. Parttime werken vanuit de bijstand wordt gestimuleerd als stap naar economische zelfstandigheid. GroenLinks pleit ervoor dat tijdelijk tot 25 procent boven het bijstandsniveau mag worden bijverdiend.
8. Het starten van een onderneming vanuit de bijstand wordt gestimuleerd, door middel van voorlichting, ondersteuning en zo nodig het bieden van bijscholing.
9. De gemeente ondersteunt sociale ondernemingen, waar mensen met een beperking en/of een grote afstand tot de reguliere arbeidsmarkt aan de slag kunnen.
10. Re-integratietrajecten zijn, om verdringing van betaald werk te voorkomen, in principe tijdelijk en hebben voor zover de wet dat toestaat zoveel

mogelijk het karakter van een opleiding.

11. Iedereen in een uitkeringssituatie wordt gestimuleerd om naast het zoeken naar werk vrijwilligerswerk te doen.
12. Mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt worden geholpen met taalcursussen, internet- en computercursussen en andere opleidingen die gericht zijn op het vinden van werk, ook als ze niet uitkeringsgerechtigd zijn. Om de drempel te verlagen en versnippering van het aanbod tegen te gaan komt er gemeentelijk gereguleerd volwassenenonderwijs voor deze doelgroep.
13. Buurthuizen brengen werkzoekenden met elkaar in contact.
14. Hoe langer iemand zonder werk zit, hoe groter de afstand tot de arbeidsmarkt. Vandaar dat de gemeente verdere samenwerking zoekt met het UWV om mensen voordat ze aankloppen bij de Dienst Werk & Inkomen (DWI) al te kunnen helpen.

Armoede

15. Met bedrijven met veel flexibel werk en kleine contracten worden afspraken gemaakt over het combineren van kleine contracten. Zo kunnen bedrijven mensen volwaardige banen en een bijbehorend inkomen bieden.
16. GroenLinks wil dat er extra aandacht komt voor mensen die als zelfstandige worden ingehuurd, maar in feite in loondienst zouden moeten werken omdat ze geen andere opdrachtgevers hebben. De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid door met de belastingdienst in gesprek te gaan als vermoed wordt dat er ten onrechte VAR-verklaringen worden verstrekt.
17. Voor schuldhulpverlening mogen geen wachtlijsten ontstaan. Wanneer de vraag naar schuldhulpverlening toeneemt, wordt het aanbod daarop afgestemd.
18. Preventieve maatregelen om schulden te voorkomen worden geïntensiveerd. De Vroeg Eropaf-aanpak wordt uitgebreid.
19. Kinderen in armoede kunnen net als hun leeftijdgenoten sporten en culturele activiteiten ontplooiën en hebben toegang tot een computer, internet en bibliotheken.
20. Inkomensondersteuning voor chronisch zieken en gehandicapten, mensen die langdurig in armoede leven, en ouderen op het minimum is en blijft royaal. Waar mogelijk maakt de gemeente gebruik van categorale regelingen in plaats van bijzondere bijstand.

21. Inkomensondersteuning hangt nooit af van een tegenprestatie. Voor schuldhelpverlening mag wel een actieve inzet en deelname aan voorlichting verwacht worden.
22. Er komt meer ondersteuning voor werkende minima en beleid wordt beter afgestemd op zzp'ers op het minimum.

2. DE GROENE ECONOMIE

Duurzaamheid

23. In 2016 is Amsterdam nummer 1 in de Green City Index. Om in 2025 de huidige ambities voor CO2-reductie te halen moeten deze elke twee jaar worden geëvalueerd waarop bindende maatregelen volgen.
24. In samenwerking met het AMS, het Havenbedrijf Amsterdam en de financiële sector zet de Gemeente zich in voor aantrekken van duurzame bedrijven naar de haven.
25. De gemeente gaat zoveel mogelijk producten leasen in plaats van kopen, en sluit convenanten af met het bedrijfsleven om dit soort 'performance based contracting' te stimuleren.
26. Het Afval Energie Bedrijf wordt een duurzaam grondstoffenbedrijf.
27. De Gemeente Amsterdam dringt er bij de Haven van Amsterdam op aan dat in 2030 kolen en benzine uit de haven zijn. In plaats van kolen en benzine komt er ruimte voor nieuwe duurzame en waardetoevoegende activiteiten.
28. De gemeente ondersteunt lokale kringlopen, tweedehands- en kringloopwinkels, en repair cafés. Het winkelstraatbeleid richt zich op het vergroten van het aantal ondernemingen met een recyclingdoel. Ook stimuleert de gemeente het gebruik van buurtmunteenheden.
29. De gemeente neemt actief belemmeringen weg voor duurzame koplopers, bijvoorbeeld door duurzame vrijzones, waar beperkingen in wet- en regelgeving worden opgeheven om groene projecten van bewoners en bedrijven een kans te geven.
30. Maatschappelijk verantwoord ondernemen wordt zoveel mogelijk gestimuleerd. Bij inkopen en aanbestedingen worden duurzaamheidscriteria en sociale criteria doorslaggevend.
31. De gemeente stimuleert de kruisbestuiving tussen groene en sociale instellingen. Groene initiatieven leveren ook een bijdrage op sociaal vlak en andersom.
32. De gemeente zorgt voor een gunstig en een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor duurzame bedrijven. Het moet concurrentievoordeel op gaan leveren om duurzaam te zijn.
33. De gemeente blijft landelijk aandringen op een fiscaal groen regime. Als het kabinet haar verantwoordelijkheid niet neemt, doet Amsterdam dat door de grenzen van de wet op te zoeken.
34. De gemeente investeert in het vergroenen van de lokale economie via het Amsterdams Investeringsfonds, dat een langere investeringshorizon en een aantrekkelijker rente krijgt. De financieringsmogelijkheden, voordelige leningen en garantstellingen worden verruimd.
35. Normen die voor andere bedrijfstakken gelden, moeten ook van toepassing zijn op vliegverkeer (veiligheid, geluid, BTW op tickets, belasting op brandstof). De aandelen Schiphol worden niet verkocht, maar aangewend om het goederenluchtvervoer en de goederenoverslag op Schiphol te beperken, en om de geluidshinder door Schiphol te beperken.

Voedsel

36. Voedseleducatie wordt als samenhangend programma aangeboden aan scholen. Een programma van schooltuinen, boerderij-educatie, groene schoolpleinen, kooklessen en gezond voedsel en meer wordt door gemeente financieel ondersteund.
37. Regionale productie en consumptie van voedsel wordt gepromoot met een zichtbaar netwerk van biologische boeren, boerenmarkten en coöperaties. Een gebiedscoach helpt bij het behoud van de boeren binnen de gemeente.
38. Braakliggende terreinen en daken worden beschikbaar gesteld voor stadsmoestuinen. Om ecologisch tuinieren en stadslandbouw te bevorderen wordt bureaucratie en stroperigheid aangepakt.
39. Er worden goede afspraken gemaakt met horeca, supermarkten en distributiebedrijven over het tegengaan van voedselverspilling. Amsterdam zorgt er structureel voor dat eetbaar eten op zijn minst terechtkomt bij de voedselbank of daklozenopvang.

Energie

40. Er komen zonnepanelen op schoolgebouwen, in de haven, op braakliggende terreinen en op gemeentegebouwen. Bewoners worden voorlicht over de kansen en mogelijkheden voor

het plaatsen van zonnepanelen. Regels worden vereenvoudigd.

41. In 2018 zijn op daarvoor geschikte locaties dertig windmolens bijgebouwd (met een totaal vermogen van circa 120MW), zoveel mogelijk door energiecoöperaties van Amsterdamse burgers en ondernemers.
42. De gemeente stimuleert gedragsverandering in energieverbruik van bewoners. Bijvoorbeeld door voorlichting door energiecoaches, het ondersteunen van zelforganisaties van bewoners, het aanbieden van natuur- en milieueducatie en het versneld plaatsen van slimme meters.
43. Er komt een Energieteam dat bedrijven stimuleert vergaande energiebesparende maatregelen te nemen. De wet Milieubeheer is daarbij een belangrijk middel om bedrijven te bewegen ten minste die maatregelen te nemen die zich binnen vijf jaar terugverdienen. Handhaving daarvan krijgt prioriteit.
44. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld door duurzaam in te kopen bij ESCO's (Energy Service Companies) en straatverlichting te vervangen voor LED. In 2018 is de gemeente een CO2-neutraal bedrijf.
45. De gemeente zet in op sluiting van de kolencentrale aan de Hemweg in uiterlijk 2018.

Woningisolatie

46. Er komt een ambitieus woningisolatieprogramma, met afrekenbare prestatieafspraken met woningbouwcorporaties. De gemeente blijft leningen en subsidies beschikbaar stellen voor woningisolatie door particulieren, huurders en corporaties.
47. Er komt gebiedsgerichte samenwerking voor het energieneutraal maken van buurten of straten.
48. In de oudbouw wordt het warmtenet uitgebreid als een open net waar duurzame bronnen op kunnen terugleveren. Warmte en koude kan door samenwerking van bedrijven en bewoners gedeeld worden.
49. De rechten op geothermie en warmte-koude-opslag worden stedelijk gecoördineerd.

3. ZORGEN VOOR ELKAAR

Netwerkgroep

50. In het zorg- en welzijnsbeleid staat niet eigen verantwoordelijkheid maar eigen regie centraal. De gemeente verlangt van zorgaanbieders dat zij hun dienstverlening hierop inrichten.
51. Bij het bepalen van de zorg die iemand krijgt, is de behoefte aan zorg en ondersteuning van degene die zorg nodig heeft leidend. Onafhankelijke professionals zetten samen met de zorgvrager op een rijtje wat de zorgvraag precies is.

Er wordt bekeken welke rol het eigen sociale netwerk en vrijwilligers kunnen spelen. Mede op basis daarvan wordt bepaald welke andere zorg of hulp, zoals huishoudelijke hulp of dagbesteding, nodig is. Zorgvragers kunnen bovendien altijd om een second opinion vragen.

52. De mogelijkheden voor het inzetten van het persoonsgebonden budget, een geldbedrag waarmee mensen hun eigen zorg kunnen inkopen, worden maximaal benut. Ook worden, voor zover de wet dat toelaat, mogelijkheden gecreëerd voor een groepsgebonden budget, waarbij mensen met een zorgbehoefte gezamenlijk zorg kunnen inkopen. Het afleggen van verantwoording over de besteding van persoonsgebonden budgetten wordt eenvoudiger en transparanter.
53. De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) helpt mensen die door hun leeftijd of een (lichamelijke) beperking moeite hebben met zelfstandig reizen, wonen of het ondernemen van sociale activiteiten. Bijvoorbeeld door een traplift te plaatsen of huishoudelijke hulp of straks ook dagbesteding te bieden.
54. Voor ondersteuning uit de Wmo moet in principe een eigen bijdrage worden betaald. GroenLinks wil dat mensen die hulp krijgen vanuit de Wmo één inkomensafhankelijke eigen bijdrage betalen, met een maximale hoogte.
55. Bij de overgang van zorgtaken naar de gemeente, zoals dagbesteding voor mensen met een verstandelijke beperking en dagopvang voor ouderen, is continuïteit van aanbod een belangrijk aandachtspunt. Zo kan onrust onder zorgontvangers worden voorkomen. Gebruikers van zorg krijgen inspraak en invloed op het beleid en de uitvoering.
56. Zorgontvangers mogen er geen nadeel van ondervinden dat verschillende onderdelen van de zorg op verschillende manieren worden gefinancierd. De gemeente, zorgverzekeraars en zorgaanbieders zijn hier gezamenlijk verantwoordelijk.
57. Elke Amsterdammer die dagbesteding nodig heeft kan daar op rekenen. Deze dagbesteding is zoveel mogelijk ingericht op de behoefte van de zorgvrager. Dagbesteding kan in sommige gevallen worden aangeboden door vrijwilligers, die daarbij altijd een beroep kunnen doen op hulp van een professional.
58. Wie inzet op de laagste prijs, creëert een prijzenoorlog die ten koste zal gaan van zowel de zorgverleners als de zorgontvangers. Van zorgaanbieders wordt gevraagd dat zij erop toezien dat een zorgvrager maar met één of een paar vaste hulpen te maken krijgt en dat zij een goed personeelsbeleid voeren.
59. De sociale en administratieve toegankelijkheid van gemeentelijke voorzieningen wordt verbeterd. Elke Amsterdammer moet gemakkelijk zorg en ondersteuning kunnen aanvragen bij de gemeente.

60. Er wordt een traject ontwikkeld om vereenzaming tegen te gaan, ook voor jongeren.

Mantelzorgers en vrijwilligers

61. Voor mantelzorgers en informele zorgverleners zijn uitstekende voorzieningen beschikbaar; scholing, respijtzorg en logeervoorzieningen. Ook (im)materiële beloningen behoren tot de mogelijkheden.
62. Mantelzorgers met een uitkering krijgen specifieke aandacht van de gemeente gericht op enerzijds de mogelijkheid om mantelzorg te verlenen, anderzijds de afstand tot de arbeidsmarkt niet op te laten lopen.
63. Vrijwilligerswerk kan nooit verplichtend worden opgelegd en vrijwilligers worden alleen daar ingezet waar de veiligheid van zowel zorgvrager als vrijwilliger kan worden gegarandeerd.
64. Voor vrijwilligers zijn voorzieningen aanwezig in de vorm van scholing en opleiding, ondersteuning en waardering.

Preventie

65. Bij de besteding van financiële middelen voor zorg en welzijn is er prominent aandacht voor activiteiten die zorgvragen kunnen voorkomen.
66. Welzijnswerk heeft een belangrijke preventieve functie en er wordt om die reden meer in geïnvesteerd.
67. Actieve buurtbewoners kunnen met de initiatieven die zij in hun wijk ontplooiën, zoals voor elkaar koken of het organiseren van spelletjesavonden, een belangrijke bijdrage leveren aan zorgpreventie. De gemeente speelt hierop in door deze initiatieven te steunen, maar de invulling ervan vooral over te laten aan bewoners zelf.

Jeugdzorg en jongerenbeleid

68. Wanneer de gemeente straks verantwoordelijk is voor de jeugdzorg, krijgt iedere jongere tijdig de hulp die nodig is. Er komt een 'er-op-af mentaliteit': bij problemen gaan we zo snel mogelijk aan de slag met oplossingen. De gemeente wacht geen weken (of maanden) voordat er iets gebeurt. We voorkomen dat er wachtlijsten voor jeugdzorg ontstaan, ook in de overgangperiode van de overheveling van taken naar gemeentes.
69. In de jeugdzorg staat een persoonlijke benadering voorop. Er wordt maatwerk geboden en de hulp wordt zoveel mogelijk op wijk- of gemeentelijk niveau georganiseerd. De betrokken professionals krijgen meer handelingsvrijheid en bureaucratie wordt tegengegaan.
70. Kinderen en jongeren in een probleemsituatie en hun ouders of verzorgers krijgen een belangrijke stem in de aanpak vanuit de jeugdzorg en kunnen rekenen op vaste aanspreekbare hulp-

verleners.

71. We praten niet over, maar mét jongeren als het gaat over de inrichting van speel- sport en ontmoetingsplekken, jongerenwerk, of wijzigingen in de jeugdzorg. In zowel beleidsplannen als uitvoeringsplannen is opgenomen hoe de rol van jongeren is vormgegeven.
72. Veel jongeren in Amsterdam zijn honkvast en komen nauwelijks in andere delen van de stad. Uitwisselingsprojecten tussen jongeren uit stadsdelen worden bevorderd, zodat jongeren niet alleen hun eigen stad ontdekken, maar ook zien welke initiatieven hun leeftijdsgenoten in andere wijken nemen.
73. Problemen met (hang)jongeren worden samen met jongeren en omwonenden opgelost. Daarbij wordt gestreefd naar het voorkomen van overlast en staat het vinden van oplossingen centraal in plaats van het uitdelen van straffen.
74. Samen met jongeren wordt een voorlichtingscampagne opgesteld over verantwoord gebruik en misbruik van alcohol en drugs door jongeren.

Kwetsbaren

75. Kwetsbare Amsterdammers krijgen volop mogelijkheden om maatschappelijk mee te doen; op de arbeidsmarkt, in de openbare ruimte en aan alle voorzieningen die Amsterdam rijk is. Daartoe is een divers aanbod van instrumenten beschikbaar, zoals dagbesteding, toeleiding naar, en ondersteuning bij betaald werk en sociale en financiële toegankelijkheid van voorzieningen.
76. Voor alle daklozen in Amsterdam blijft er in alle seizoenen bad, brood en bed beschikbaar. Bij maatschappelijke (re)integratie is sociale binding en de mogelijkheden voor integratie belangrijker dan regiobinding.
77. Wachtlijsten voor instroomvoorzieningen voor daklozen worden aangepakt. Voor dakloze gezinnen is altijd opvang beschikbaar.
78. Bij langdurig dak- en thuislozen wordt ingezet op housing first, waarbij mensen een woning krijgen toegewezen en vervolgens hulp en ondersteuning krijgen om te re-integreren in de maatschappij. Als de bewoner weer helemaal zelfredzaam is, kan de woning op zijn of haar eigen naam komen te staan.
79. Daar waar spreiding van daklozenvoorzieningen wordt beoogd, worden pas voorzieningen gesloten als elders in de stad evenveel of meer dag- of nachtplekken beschikbaar zijn gemaakt.
80. Boetes voor buiten slapen zijn contraproductief en worden daarom afgeschaft.
81. De gemeente voert een proactief vreemdelingenbeleid dat gericht is op het bieden van toekomstperspectief, in Nederland of in het land van herkomst. Hiertoe worden door de gemeente gefinancierde voorzieningen voor ongedocumenteerden uitgebouwd.
82. Er komt een integrale aanpak van de meervou-

dige problematiek van dakloze en vaak getraumatiseerde ongedocumenteerden, waarbij zorg, welzijn en politie nauw samenwerken en één casemanager het aanspreekpunt is.

4. EEN STAD VOOR FIETTERS EN VOETGANGERS

Fietters

83. De fiets krijgt voorrang door verkeerslichten in te stellen op de gemiddelde fietssnelheid en uit te rusten met wachttijdmelders en regensensoren. Er komt een netwerk van emissievrije routes, die de stad met het ommeland verbindt over hoogwaardige, veilige en comfortabele fietsboulevards.
84. De gemeente organiseert een pilot om op grote kruispunten de fietsers vanuit alle richtingen tegelijkertijd groen te geven. Gekeken wordt of dit de doorstroming stimuleert en de verkeersveiligheid verbetert. Mocht deze pilot positief geëvalueerd worden, dan wordt 'Alle Richtingen Groen' op alle geschikte kruispunten ingevoerd.
85. De fiets krijgt prioriteit door de aanleg van fietsstraten, waar auto's te gast zijn. Dit kan ook in straten met vrije trambanen.
86. Vrijliggende fietspaden zijn ten minste 2,5 meter breed. Indien nodig worden daar parkeerplaatsen voor opgeheven of eenrichtingverkeer voor auto's ingevoerd.
87. Bij stations, ov-knooppunten en publiektrekkers worden inpandige of ondergrondse fietsparkeergarages gebouwd. Waar mogelijk wordt het Fietspuntconcept ingevoerd, waarbij er na de eerste dag betaald wordt.
88. Om fietsendiefstal tegen te gaan, kunnen Amsterdammers hun fiets laten chippen. De gemeente laat een 'Waar staat mijn fiets'-app ontwikkelen waarmee je fiets gemakkelijk kunt vinden en de eigenaar gewaarschuwd wordt voordat zijn of haar fiets wordt weggeknipt.
89. Om het aantal achtergelaten fietsen te verminderen, wordt er gekeken naar een systeem van deelfietsen, zoals de Boris Bike in Londen of de Vélib' in Parijs.
90. Rechtsaf slaan wordt voor fietsers overal vrij, mits zij voorrang verlenen aan het kruisende verkeer en aan voetgangers.
91. Het aantal fietsparkeerplaatsen en op straat wordt fors uitgebreid, zo nodig ten koste van parkeerplaatsen voor auto's. In winkelstraten kunnen fietsers overdag parkeren op autoparkeerplaatsen en komen er speciale parkeervakken voor kort parkeren.

Voetgangers

92. Drukke straten en pleinen worden autoluw of

-vrij ingericht. Bij elke herinrichting worden de breedte van de stoepen afgestemd op de aantallen voetgangers en de functie van de straat, met een minimale maat van 3,5 meter.

93. Smalle straten zonder netwerkfunctie, waar bewoners en ondernemers meer ruimte willen voor voetgangers, terrasjes, bankjes of groen, worden omgevormd tot autovrije en fietsluwe flaneerstraten.
94. De gemeente bekijkt de mogelijkheid om op plekken een parkeerverbod of parkeerduurbeperking voor fietsen en scooters in te voeren. Er wordt strenger gehandhaafd op verkeerd geparkeerde scooters en achtergelaten fietsen.
95. De zogenoemde stadshartlus wordt opgeheven en het Muntplein wordt een voetgangersvriendelijk en verkeersluw plein.

Openbaar vervoer

96. In metro's en sneltrams is voldoende plaats om een fiets mee te nemen.
97. Op OV-haltes, in bussen en trams en via apps kunnen reizigers actuele reisinformatie vinden. Op alle bussen, trams en stations komt gratis wifi, om het OV nog aantrekkelijker te maken.
98. In een wereldstad als Amsterdam rijdt de metro ook na middernacht. Het nachtbusnet blijft in stand.
99. Om de fijnmazigheid te vergroten, faciliteert de gemeente particuliere initiatieven voor aanvullend openbaar vervoer en stelt daar zo nodig subsidie beschikbaar voor.
100. Omdat de veerpoorten over het IJ worden steeds drukker worden, komt er met het Oostveer een nieuwe pontverbinding tussen Noord en Oost.
101. Touringcars worden geweerd uit de binnenstad. Zij krijgen haltes toegewezen op P+R-terreinen en bij OV-knooppunten nabij de A10, vanwaar bezoekers en toeristen kunnen overstappen op emissievrij vervoer.
102. P+R-terreinen worden opgewaardeerd tot transferia met OV-fietsen, elektrische deelauto's, goede OV-verbindingen en eventueel horeca.
103. Vanaf de halte Isolatorweg wordt de metro over bestaand spoor doorgetrokken naar Centraal Station, met in een halte nabij de nieuwbouwwijk Houthaven. De gemeente maakt zich sterk bij het rijk voor een betere treinverbinding tussen Amsterdam en Almere.

Verkeerveiligheid

104. Vrijwel het hele gebied binnen de ring-A10 wordt een 30 km-zone, waar snorscooters op de rijbaan rijden.
105. Er komt een stedelijk handhavingsteam ter bestrijding van scooteroverlast, te hard rijdende brommers en de overschrijding van emissie-eisen. Het team wordt ook ingezet tegen asociaal verkeersgedrag, zoals voordringen en over de

stoep of door rood licht rijden.

106. De gemeente zorgt voor een adequate kwartaalrapportage van verkeersongevallen, zodat de meest onveilige plekken (de zogeheten black spots) direct kunnen worden aangepakt. In 2018 zijn alle resterende black spots aangepakt.
107. In overleg met scholen verzorgt de gemeente veilige loop- en fietsroutes van en naar school.
108. Zwaar vrachtverkeer wordt geweerd binnen de ring.
109. Op kruispunten krijgen fietsers ruime voorsteervakken vóór de auto's. Zo is er meer opstelruimte en worden dodehoekongevallen voorkomen.

Luchtkwaliteit

110. De gemeente blijft zich inspannen om de maximumsnelheid op de hele A10 terug te brengen naar 80 km per uur. Voor de Haarlemmerweg (N-200) wordt verlaging van de maximumsnelheid bepleit vanaf Halfweg tot aan de bebouwde kom.
111. De bestaande milieuzone voor vrachtverkeer wordt uitgebreid naar bestelwagens en vervuillende personenauto's, zoals dat in veel Duitse steden het geval is. Er worden geen onthefingen meer verleend voor vrachtverkeer in de milieuzone.
112. Nieuwe parkeervergunningen worden alleen nog uitgegeven voor schone auto's. Voor vervuillende auto's die al een vergunning hebben, komt er een overgangsregeling met een inruilpremie.
113. De gemeente subsidieert de aanschaf van elektrische taxi's en bedrijfswagen en elektrische en schone (Euro 6) vrachtwagens. Vervuillende tweetakt snor- en bromfietsen worden verboden, gecombineerd met een omruilsubsidie voor elektrische scooters.
114. Het eigen wagenpark van de gemeente is in 2016 elektrisch. De helft van de taxi's en bussen zijn in 2018 emissievrij.
115. In 2020 is alle plezier- en passagiersaart emissievrij. Voor pleziervaart komt een premieregeling voor de aanschaf van emissievrije aandrijving.
116. Er komt een stadsbrede mobiliteitspas voor toeristen en Amsterdammers zonder auto, die gebruikt kan worden voor OV, fietspunten, leenfietsen en elektrische deelauto's.

Vrachtovervoer

117. De gemeente stimuleert bevoorrading en afvalinzameling over het water door meer aanlegplaatsen te creëren en afvalcontainers aan de grachten te plaatsen. In de grachtengordel en de historische binnenstad wordt vrachtovervoer over het water de norm.
118. Bevoorrading wordt geconcentreerd op ven-

stertijden en nachtdistributie wordt uitgebreid. Er komt een pilot met een nachtelijke vrachtttram.

119. Nieuwe initiatieven op het gebied van elektrische stadsdistributie worden ondersteund en gefaciliteerd door overslagplaatsen buiten de ring te creëren waar leveringen worden samengevoegd. De gemeente ontwikkelt een visie op het bundelen van goederenstromen langs en uit de stad en faciliteert infrastructuur om dit te realiseren.

Openbare ruimte

120. Bij groot onderhoud van woonstraten en pleinen wordt samen met buurtbewoners gekeken hoe de openbare ruimte groener en prettiger ingericht kan worden.
121. Bij herinrichting maken parkeerplaatsen plaats voor groen, speelplekken, wandel- en fietsruimte. Met buurtplannen wordt aangegeven waar het beste dergelijke aaneengesloten stukken verblijfsruimte kunnen worden gecreëerd.
122. In gebieden met een hoge parkeerdruk worden elke twee opgeheven parkeerplekken gecompenseerd met één nieuwe plek in bestaande garages of aan de ring A10.
123. Vergunningstarieven voor de auto in buurten met een hoge parkeerdruk worden geharmoniseerd en verhoogd. Vergunninghouders en wachtlijsters krijgen een aanbod om voor de helft van het tarief aan de ring te parkeren.
124. De stedelijke invoering van de bezoekerspas wordt getoetst aan de doelstellingen van een autoluwe stad en de milieueffecten.
125. De gemeente stimuleert commercieel en particulier autodelen door hiervoor parkeerplaatsen te reserveren.
126. De openbare ruimte wordt zo ingericht dat ouders met kindwagens, kinderen op driewielers en mensen in een rolstoel zich ongehinderd kunnen verplaatsen. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan de veiligheid van oversteekplaatsen. Op straat en in parken worden extra bankjes geplaatst.

Groene buurten

127. Er wordt grote terughoudendheid betracht bij het kappen van bomen. Als de openbare ruimte wordt heringericht zijn de aanwezige bomen het uitgangspunt voor het ontwerp. Bomen worden alleen gekapt vanwege ziekte, gevaar, essentiële stedenbouwkundige ontwikkelingen die de verduurzaming van Amsterdam ten goede komen of ecologische overwegingen, zoals verdringing van andere bomen. Nieuwe bomen krijgen ondergronds en bovengronds voldoende ruimte om uit te groeien tot monumentale bomen.

128. In 2018 zijn er ten minste 10.000 bomen bij geplant met de nadruk op woonbuurten en in minder groene gebieden, zoals het Westelijk Havengebied.
129. De gemeente legt op aanvraag van bewoners geveltuintjes aan en ondersteunt bewonersinitiatieven voor moestuinen op braakliggende terreinen en zelfbeheer van stadsgroen.
130. In parken is ruimte voor kleinschalige horeca. Brom- en snorfietsen worden er geweerd.
131. De gemeente blijft de aanleg van groene daken en gevels stimuleren en geeft zelf het goede voorbeeld door de Stopera een groene gevel te geven. Om de luchtkwaliteit te verbeteren wordt vooral gevelgroen en groene daken ingezet.

5. EEN LEVEN LANG LEREN

Onderwijs

132. Voorscholen, crèches en peuterspeelzalen worden samengevoegd om later onderscheid tussen witte en zwarte scholen te verkleinen en de kans te verkleinen dat kinderen met een taalachterstand naar de basisschool gaan.
133. Alle kinderen vanaf 2,5 jaar nemen deel aan vroeg- en voorschoolse educatie; de gemeente Amsterdam ziet streng toe op de kwaliteit van de vroeg- en voorschoolse educatie en er worden afspraken gemaakt over een warme overdracht naar de basisschool.
134. Er wordt gestreefd naar het samenvoegen van voorscholen, crèches, peuterspeelzalen en (brede) scholen tot integrale speelscholen waar opvang, onderwijs, ondersteuning en vrije tijd samenkomen en waar kinderen van 0 tot 12 jaar de hele dag terechtkunnen.
135. Scholen betrekken ouders bij de te nemen onderwijskeuzes en begeleiding van kinderen.
136. De rol van de ouder-kindcentra (OKC's) wordt verder versterkt. Op elke school is een OKC-adviseur aanwezig, bijvoorbeeld de schoolarts, die een centrale rol speelt in de school als sociaal netwerk en open staat voor de signalen van leerlingen, ouders en opvoeders en onderwijsprofessionals.
137. Scholen zijn een afspiegeling van de buurt. Kinderen krijgen voorrang bij de scholen in hun buurt. Om dat te realiseren komt er een stedelijke aanmeldingsprocedure basisonderwijs. Het toelatingsbeleid is transparant en garandeert rechtsgelijkheid en keuzevrijheid. Ouderinitiatieven gericht op gemengde scholen worden gewaardeerd en gefaciliteerd.
138. Op alle Amsterdamse scholen wordt voorlichting gegeven over seksuele diversiteit, pesten, mensenrechten, racisme en discriminatie. Ook is er ruimte voor schoolgebonden projecten

over bijvoorbeeld obesitas, loverboys of het omgaan met geld. Relevante lokale organisaties als de GGD, de Anne Frank Stichting en het COC worden hierbij betrokken.

139. Het kunst- en cultuuronderwijs op basisscholen is gericht op het bereiken van alle leerlingen. Alle leerlingen krijgen de kans kennis te maken met diverse vormen van kunst en cultuur.
140. Elke Amsterdams kind bezoekt tijdens haar of zijn schoolloopbaan in schoolverband ten minste één keer een theatervoorstelling, een museum en een concert.
141. Buiten school kunnen kinderen hun kunstzinnige talent ontdekken en ontwikkelen op de muziekschool, het kindercircus, de balletschool of de jeugdtheaterschool. De gemeente faciliteert dit op basis van draagkracht van de ouders. Organisaties als het Leerorkest en de Tekenschool verdienen onze steun.
142. Problemen op school, in de thuissituatie of in de omgeving worden gesignaleerd en opgevangen door het netwerk op school en in de buurt. Indien problemen niet binnen het sociale netwerk kunnen worden opgelost, wordt jeugdzorg ingeschakeld.
143. Schoolpleinen worden buiten de lesuren onderdeel van de openbare buitenruimte.

Jongeren

144. Voor alle scholieren en studenten in het beroepsonderwijs is een stage beschikbaar. De gemeente dringt in haar samenwerking met bedrijven en organisaties aan op het aanbieden van stageplekken. Als de gemeente een bedrijf inhuurt, moet dit een onderneming zijn die jongeren de kans biedt om stage te lopen.
145. Jongvolwassenen die in Amsterdam onvoldoende onderwijs hebben genoten krijgen een tweede kans. Om te beginnen wordt in de komende vier jaar ingezet op het wegwerken van taalachterstanden waar een deel van de Amsterdamse jongeren mee kampt.
146. Iedere jongere in Amsterdam zit op school of volgt een leer-werktraject. De gemeente draagt hier actief aan bij door initiatieven voor samenwerking tussen opleidingen en het bedrijfsleven te stimuleren en te faciliteren en ook zelf leerwerkplekken aan te bieden.
147. Als grootste stad van Nederland is Amsterdam bij uitstek de plaats waar innovatie begint. Ook hierbij speelt het hoger onderwijs een belangrijke rol. De gemeente faciliteert actief dat studenten aan de slag kunnen met onderwerpen die de stad vooruit kunnen helpen, zoals groene energie, afvalverwerking en luchtkwaliteit.
148. De aanwezigheid van hogescholen en universiteiten in de stad is belangrijk voor Amsterdam. Kennis maakt de stad bruisend. Amsterdam

zet daarom in op het aantrekken en behouden van kennis, bijvoorbeeld met betaalbare huisvesting voor studenten en het creëren van stage- en arbeidsplaatsen voor jonge hogeropgeleiden bij de gemeente.

149. In Amsterdam mogen jongeren vanaf hun 16e stemmen.

Passend onderwijs

150. Er worden concrete afspraken gemaakt over de zorg die de gemeente – via het aanbod van jeugdzorg – levert.
151. Onderwijs en gemeente bieden samen passend onderwijs en passende opvoed- en opgroeiondersteuning aan kind, gezin en docenten. Een school in de buurt heeft hierbij de voorkeur.
152. Er is training en intervisie beschikbaar voor docenten om te leren omgaan met de diversiteit aan leerlingen binnen hun klassen.
153. Voor kinderen die niet binnen het reguliere onderwijs kunnen worden opgevangen, blijft speciaal (basis)onderwijs bestaan.
154. Binnen Amsterdam moet ieder kind dat is aangewezen op speciaal onderwijs een plek kunnen vinden op een openbare school; indien dit niet de dichtstbijzijnde school is, heeft de leerling recht op betaald leerlingenvervoer.

Onderwijshuisvesting

155. Het onderhoud van schoolgebouwen wordt in 2015 overgedragen aan de schoolbesturen. De gebouwen moeten voldoen aan de gestelde eisen en bij de overdracht zijn er heldere afspraken gemaakt over nieuwe gebouwen en verbouwingen.
156. De gemeente vergoedt aanpassingen die nodig zijn om het binnenmilieu van een school aan de wettelijke normen te laten voldoen.
157. Nieuwe schoolgebouwen moeten voldoen aan hoge eisen van duurzaamheid. Bij renovaties van schoolgebouwen worden de hoogst haalbare eisen op het gebied van energie- en watergebruik en isolatie gerealiseerd.
158. De toegankelijkheid van schoolgebouwen en de inrichting van klaslokalen vragen, zeker na de invoering van passend onderwijs, extra aandacht en geld. Datzelfde geldt voor andere (technische) faciliteiten, zoals aangepaste ICT-voorzieningen en ringleidingen.
159. Plannen voor nieuwbouw en renovatie worden voorgelegd aan een gebruikerspanel van onderwijzend personeel, beheerders en leerlingen om zo te voorkomen dat de schoolgebouwen na oplevering niet voldoen aan de eisen van de praktijk.

Sport

160. Ieder kind moet kunnen sporten. Scholen gaan daartoe samenwerkingsverbanden aan met sportverenigingen, zodat kinderen na schooltijd kunnen sporten bij een sportvereniging.
161. GroenLinks wil dat alle kinderen onder de 18 de mogelijkheid hebben om te sporten in verenigingsverband. Als het inkomen van de ouders daartoe niet toereikend is, springt de gemeente bij. Hiervoor wordt geld gereserveerd en geormerkt.
162. Voor 18-plussers met een minimuminkomen wordt in de stadspas standaard een sportaanbod opgenomen.
163. In alle parken met daartoe beschikbare ruimte worden, als bewoners en parkgebruikers daar om vragen, fitnessstoestellen geplaatst.
164. Vrijwilligerswerk binnen sportverenigingen wordt ondersteund door de gemeente.
165. Sportparken moeten doordeweeks efficiënter gebruikt worden, onder meer door te investeren in kunstgrasvelden, die vaker en langer gespeeld kunnen worden.

6. EEN GROENE METROPOOL

Nieuwbouw

166. Het minimum percentage sociale huurwoningen per wijk blijft 30 procent, zodat buurten gemengd en divers blijven.
167. Nieuw te bouwen woningen zijn levensloopbestendig en makkelijk geschikt te maken voor gehandicapten. Zo blijft het ook voor ouderen mogelijk langer in hun eigen huis te blijven wonen of door te stromen naar een zorgwoning.
168. Nieuw te bouwen woningen worden duurzaam gebouwd. Nieuwbouwwoningen worden energieneutraal. Bij nieuwbouw en transformatie wordt het gebruik van duurzame, biologische en oude materialen zoveel mogelijk gestimuleerd.
169. De inzet op meer studentenhuysvesting gaat onverminderd door, en wordt met evenveel inzet uitgebreid naar woningen voor werkende jongeren of jongeren die een beroepsopleiding volgen.
170. Speciale aandacht wordt besteed aan de betaalbaarheid van jongerenhuysvesting, met name voor jongeren onder de 23, die niet in aanmerking komen voor huurtoeslag.
171. Het erfpachtstelsel wordt transparant en inzichtelijk gemaakt, zodat iedereen zelf kan uitrekenen waar hij of zij aan toe is. Bij de omvorming van het stelsel worden de verworven rechten gerespecteerd.

Zelfbouw

172. De gemeente spreekt af met corporaties dat zij bewoners actief uitnodigen om op eigen initiatief woningverbeteringen voor te stellen. Deze verbeteringen worden dan doorgevoerd in ruil voor een redelijke huurverhoging.
173. De gemeente onderzoekt of zelfbouw niet ook toepasbaar is op de huurmarkt. Voor het oprichten van een kleine corporatie komt een lening beschikbaar om een pand aan te schaffen, dat door bewoners van de corporatie gehuurd kan worden.
174. Zelfbouwers kunnen rekenen op ondersteuning van de gemeente bij de planning en de vele aanvragen die nodig zijn. Ook is te denken aan een goedkope lening of het overnemen van financiële risico's door de gemeente.
175. Het wordt voor Amsterdammers eenvoudiger om aan de welstandsregels te voldoen.

Leegstaande kantoren

176. De gemeente dringt er bij het kabinet op aan de boete te verhogen voor eigenaren die panden langer dan een jaar hebben leeg staan.
177. Er wordt geen politiecapaciteit verspild aan het ontruimen van een kraakpand als de eigenaar geen concrete plannen kan overleggen die op korte termijn ten uitvoer zullen worden gebracht.
178. Voor leegstaande panden, waarin door krakers maatschappelijk initiatief wordt getoond in de vorm van buurtactiviteiten, gaat het faciliteren van overleg over alternatieven tussen enerzijds eigenaren en (beoogd) ontwikkelaars met anderzijds de gebruikers vooraf aan een eventuele beslissing tot ontruiming.
179. Bij jarenlange leegstand bekijkt de gemeente de mogelijkheden een pand tegen de marktwaarde te vorderen voor renovatie of sloop.

Natuur in en om de stad

180. GroenLinks wil de hoofdgroenstructuur beter onderling verbinden en koppelen aan de bestaande natuur buiten de stad. De ontwikkeling van de Brettenzone als natuurlijk ruigtergebied wordt voortgezet.
181. GroenLinks zet de komende vier jaar stevig in op vergroening van de daken van Amsterdam. We leggen drie hectare daknatuur aan en ontwikkelen een integrale aanpak van de kansen die het daklandschap biedt in de vorm van een dakvisie.
182. In Amsterdam komt een ketting van groengebieden en groene routes, geïnspireerd op de Emerald Necklace in Boston.
183. GroenLinks wil het buitengebied beter ontsluiten door recreatie die goed combineert met behoud van landschap- en natuurwaarde.
184. Parken en andere groene plekken worden

ecologisch aangelegd en beheerd, met bomen, struiken en bloemen die aantrekkelijk zijn voor vogels, vlinders en bijen. Bij onkruidbestrijding wordt geen gif gebruikt.

185. Er wordt geïnvesteerd in de waterkwaliteit en de natuur van het IJmeer-Markermeer, dat naast een natuurgebied ook de plek is om te varen, te zwemmen of aan het strand te liggen. Natuur en recreatie moeten hier samengaan.
186. GroenLinks is voor een ambitieuze, grootschalige en dus forse investering in de verbetering van de ecologische kwaliteit van het IJmeer/Markermeer conform de eisen van Natura 2000, tot een natuurgebied van topkwaliteit, bijvoorbeeld door het planten van rietkragen voor broedvogels, de verdere aanleg van mosselbanken, en de aanleg van natuureilanden. Hiervoor werken we samen met Almere, de beide provincies, alsmede het Rijk en Natuurmonumenten.
187. Het tegengaan van uitstoot van broeikasgasen en behoud van het veenweidegebied worden opgenomen in de Amsterdamse klimaatdoelstellingen.
188. Er komt een plan voor de veenweidegebieden, zoals Waterland, waarbij landschap en natuur voorop staan. Ook komt er een plan voor de populatie weidevogels.
189. De bufferzones tussen Amsterdam en Haarlem en Amsterdam en Purmerend blijven vrij van nieuwe bebouwing; er moet geïnvesteerd worden in de natuurontwikkeling in de Houtrakpolder, in plaats van de haven uit te breiden.
190. Grootschalige overslag in de haven zal zich zo veel mogelijk westwaarts verplaatsen. Dit creëert ruimte voor groen, woningen en duurzame havenactiviteiten dichterbij de stad.

Dierenwelzijn

191. Dierenwelzijn wordt een afwegingscriterium voor de gemeente bij het verlenen van een vergunning voor een evenement of de inrichting van de openbare ruimte. De gemeente probeert met alle wettelijke middelen om circussen met wilde dieren in Amsterdam te weigeren.
192. Bij vermoeden van verwaarlozing en/of mishandeling van dieren komt de politie snel in actie en staat het belang van het dier voorop.
193. De gemeente ondersteunt Artis bij het verbeteren van het welzijn van dieren en het vergroten van de verblijven van voor grote dieren.
194. Bij overlast van dieren zet de gemeente zich in voor een bestrijding die zo min mogelijk dierenleed veroorzaakt, door preventie, voorlichting over het voeren van dieren, of aanpassen in het landschap. In de Waterleidingduinen bij Zandvoort worden geen gezonde damherten doodgeschoten.

195. Alle kinderboerderijen in Amsterdam zorgen ervoor dat de gehouden dieren soorteigen gedrag kunnen vertonen en dat er voldoende getraind toezicht is.
196. Amsterdam Metropolitan Solutions moet zich richten op onderzoek naar duurzame oplossingen voor energie, afval, mobiliteit en klimaat in Amsterdam. GroenLinks vindt dat een dergelijk instituut gehuisvest moet worden in een maatgevend energieneutraal gebouw.
208. GroenLinks is voor actief vaderschap en wil de emancipatie van vaders bevorderen.
209. De gemeente blijft organisaties van migrantenvrouwen steunen die zich richten op participatie, emancipatie en het ontwikkelen van vaardigheden die vrouwen nodig hebben om hun zelfbeschikking en autonomie te bevorderen.
210. De gemeentelijke organisatie is een afspiegeling van de diverse Amsterdamse samenleving.
211. Er komt een informatiepakket over wonen en werken in Amsterdam voor alle buitenlanders die met een verblijfsvergunning van langer dan een jaar in de stad wonen en voor alle buitenlanders uit de landen van de EU die in Amsterdam wonen. De lening die verplichte inburgeraars kunnen aanvragen om hun cursus van te kunnen betalen, komt ook beschikbaar voor vrijwillige inburgeraars met een laag inkomen.

7. EEN LEVENDIGE STAD

Diversiteit

197. Hate crimes worden direct aangepakt.
198. Er is een wethouder Diversiteitsbeleid, die actief uitdraagt dat intolerantie niet wordt geaccepteerd en die deelneemt aan de dialoog hierover met bijvoorbeeld sportverenigingen, kerken, moskeeën, migrantenorganisaties en homobelangenverenigingen.
199. Het antipestbeleid wordt versterkt. Ook worden de eisen voor toelating tot deze 'treiteraanpak' versoepeld, zodat die vaker kan worden ingezet om het treiteren van jonge LHBT's (lesbiennes, homo's, biseksuelen en transgenders) tegen te gaan.
200. Horecagelegenheden die aan of achter de deur discrimineren krijgen eerst een waarschuwing, maar worden bij een volgend incident gesloten.
201. Discriminerende graffiti wordt zo snel mogelijk verwijderd.
202. Voorlichting over mensenrechten en de met diversiteit samenhangende rechten wordt gefaciliteerd op alle scholen.
203. Het Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam moet laagdrempeliger worden, zodat Amsterdammers het bestaan ervan kennen en weten wat het meldpunt voor ze kan betekenen.
204. Agenda 22 (Toegankelijk Amsterdam), die 22 regels omvat die aangeven wat nodig is om mensen met een beperking gelijke kansen te bieden, of het nu gaat om wonen, werk, school, vrije tijd of mobiliteit, moet versneld worden ingevoerd.
205. Iedere Amsterdammer kan de verwijzing naar haar/zijn geslacht laten wegstrepen in de gemeentelijke basisadministratie.
206. Seksinrichtingen waar op vrijwillige basis seksuele handelingen worden verricht zonder materiële vergoeding zijn welkom in Amsterdam.
212. De generatie 60-plus behoudt tolkenvoorzieningen en het recht op informatie in eigen taal.
213. De gemeente gaat haar websites aanpassen: informatie, relevant voor wonen in Amsterdam, wordt meertalig aangeboden.
214. GroenLinks wil blijvend aandacht voor herdenking van ons slavernijverleden. Wij steunen musea die exposities inrichten over ons slavernijverleden en onze koloniale geschiedenis en juichen nieuwe initiatieven hiervoor toe. Ditzelfde geldt voor initiatieven die aandacht schenken aan de belangrijke rol van immigratie voor Amsterdam.
215. GroenLinks wil blijvende aandacht in Amsterdam voor de herdenking van ons slavernijverleden.

Kunst en cultuur

216. Amsterdam bezuinigt niet verder op kunst en cultuur.
217. Amsterdam investeert ruimhartig in cultuureducatie in al zijn facetten: niet alleen binnen maar ook buitenschools en in alle kunstdisciplines.
218. Alle Amsterdamse buurten hebben recht op een goede basis van culturele voorzieningen, bestaande uit minimaal een vestiging van de bibliotheek, een (buurt)theater, een centrum voor beeldende kunst, een organisatie en plek voor talentontwikkeling (jongeren) en een makelaar voor cultuureducatie (verbonden aan een van de instellingen) die scholen, cultuurproducenten en podia waar nodig kan adviseren.
219. Amsterdam zet in op een grotere zichtbaarheid van kunst en cultuur in het openbare leven, door onder andere (buiten)festivals, openbare live streaming van concerten, en activiteiten van kunstinstellingen buiten hun reguliere gebouwen te ondersteunen.

Emancipatie

207. De emancipatiedoelstellingen voor vrouwen blijven: economische zelfstandigheid, zelfbeschikking, zelfbewust opgroeien.

220. De stadspas heeft zijn nut bewezen en blijft bestaan.
221. In het kunstenplan wordt een stimuleringsbudget vrijgemaakt voor eenmalige investeringen in het ondernemerschap van cultuurinstellingen zodat zij blijvend meer eigen inkomsten kunnen verwerven, en (via het Amsterdams Fonds voor de Kunst) voor de zakelijke en artistieke ontwikkeling van individuele kunstenaars. .
222. Conform het advies van de kunstraad financiert de gemeente de komende tien jaar geen nieuwe podia of verbouwingen in de stad.
223. De gemeente zet zich in om meer podia te bieden aan muzikanten via de horeca. Waar dit kan wordt de vergunning aangepast.
224. De gemeente zet zich in voor blijvende profilering van twee voor alle Amsterdammers goed bereikbare en herkenbare 'theaterstraten' in de stad, met kleine en grote podia, laagdrempelige en experimentele programmering: De Nes en Leidseplein/Marnixstraat.
225. De gemeente zet zich in voor behoud en verbetering van culturele voorzieningen in Amsterdam Noord (waaronder het Zonnehuis), en grotere aantrekkelijkheid van de omgeving rond het Bijlmerparktheater.
226. De gemeente Amsterdam onderschrijft de code Culturele Diversiteit en doet in de toekomst alleen nog zaken met instellingen die deze code ook hebben ondertekend.
227. Gebouwen die tijdelijk leegstaan worden ter beschikking gesteld van culturele initiatieven en ideeën. De stad maakt van de nood een deugd door van ongebruikte locaties verspreid door de stad pop-up broedplaatsen voor creativiteit en innovatie te maken.

Horeca

228. Amsterdam richt zich op toeristen van allerlei pluimage en streeft een divers aanbod na.
229. Amsterdam draagt zorg voor een bruisend nachtleven, dat divers is, en 24 uur per dag voor elk wat wils biedt. Dit wordt gebiedsgericht ingevuld door de stadsdelen.
230. De kosten van afval en veiligheid worden bij grote evenementen met een grootstedelijk of internationaal karakter niet alleen afgewenteld op horecaondernemers, maar – net als de baten – zoveel mogelijk gespreid over profiterende ondernemers en organisatoren.
231. Het stedelijk hotelbeleid staat in het teken van innovatie, duurzaamheid en spreiding over de gehele stad. De stadsdelen werken dit gebiedsgericht verder uit.
232. Wie een bed & breakfast wil beginnen mag dat doen, na controle op brandveiligheid en met medeweten van de belastingdienst.
233. Shortstay wordt teruggedrongen tot een echte voorziening voor tijdelijke woonruimte, en is niet langer een 'hotel zonder receptie'.
234. Amsterdam verzet zich ook voor toeristen tegen het ingezetenencriterium voor coffee-shops.
235. Verantwoordelijke horecaondernemers worden beloond met minder regeldruk en meer mogelijkheden om langer open te blijven.
236. In geval van overlast door dronkenschap kunnen voor ondernemers die doorschenken aan evident dronken gasten maatregelen volgen.
237. Onnodige horecaregels worden afgeschaft, en regels worden gehandhaafd als de handhaving het doel achter de regel dient.
238. Er wordt gestreefd naar handhavers met een groot onderscheidend vermogen, zeker in complexe gebieden. Hiervoor wordt extra opleidingsbudget vrijgemaakt. Zo nodig worden handhavers ingezet met een hogere startkwalificatie dan nu.
239. De horecaklachtentelefoon wordt eindelijk stedelijk gestandaardiseerd en is 24 uur per dag bereikbaar op donderdag tot en met zondag. Een betere registratie van klachten die bij de politie binnenkomen en een standaardisering van de registratie moeten zorgen voor een representatiever beeld van de overlast.

Huiselijk geweld

240. Goede opvangvoorzieningen, informatie en deskundigheid zijn noodzakelijk voor de aanpak van huiselijk geweld. Meldpunten moeten laagdrempelig zijn en professioneel. Er wordt geïnvesteerd wordt in de informele netwerken van slachtoffers en in de relatie tussen informele netwerken en de professionele organisaties. Ook is er aandacht voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals seksueel geweld, jeugdprostitutie, ouderenmishandeling en misbruik van mensen met een handicap.
241. De hulpverlening aan slachtoffers van huiselijk en seksueel geweld wordt integraal gefinancierd, of zij nu in de opvang zitten of niet. Ontbreken van financiering of schotten tussen financieringsstromen mogen geen belemmering zijn voor adequate hulp.
242. De gemeente zet zich in voor een landelijke regeling waarbij slachtoffers van huiselijk geweld na de uithuisplaatsing van de pleger gratis rechtsbijstand krijgen. In afwachting van een dergelijke regeling organiseert Amsterdam zelf dat achterblijvers bij een uithuisplaatsing direct gratis juridisch advies krijgen.
243. Vrouwen die tegen hun zin worden achtergelaten of dreigen te worden achtergelaten in hun land van herkomst kunnen, net als vrouwen die slachtoffer zijn van gedwongen huwelijks-sluiting, rekenen op steun van de gemeente.

Veiligheid

- 244. Veiligheid vraagt om een buurtgerichte aanpak. De gemeente en bestuurscommissies werken met bewoners en ondernemers aan de sociale veiligheid.
- 245. Initiatieven van bewoners worden actief ondersteund en begeleid.
- 246. Veiligheidsbeleid geschiedt zoveel mogelijk integraal en multidisciplinair.
- 247. GroenLinks steunt een geïntegreerde aanpak van jonge veelplegers. Daarbij komen hulpverlening, school, zorg, gezinsbegeleiding, politie, justitie en reclassering allemaal samen om de individuele oorzaken van crimineel gedrag door kinderen en jongeren bij de wortel aan te pakken.
- 248. De buurtregisseur krijgt een meer centrale en adviserende positie in het politieapparaat en in de buurt.
- 249. 'Hangen' in de openbare ruimte mag. Ook als je jong bent en een petje draagt. Hinderlijk aanwezig zijn niet. GroenLinks blijft zich inzetten voor meer contact en dus meer begrip tussen jongeren en andere buurtbewoners.
- 250. Er komt meer aandacht voor de opvang en begeleiding van slachtoffers van geweld en criminaliteit.
- 251. Bij het ontwerp en de inrichting van de openbare ruimte wordt aandacht besteed aan de sociale veiligheid.
- 252. Met een diversiteitsplan wordt gezorgd dat het politiecursus een afspiegeling is van de bevolkingssamenstelling.
- 253. Preventief fouilleren wordt afgeschaft. Zolang dat nog niet het geval is worden fouilleeracties aselectief uitgevoerd.
- 254. Cameratoezicht, gebiedsontzeggingen, samenterscholingsverboden en noodverordeningen worden slechts onder strikte voorwaarden toegepast en voortdurend getoetst op noodzaak, effectiviteit en rechtsbescherming.
- 255. Camera's worden verwijderd als het probleem is opgelost of als er geen meetbare resultaten zijn.
- 256. GroenLinks staat voor uw privacy. Wanneer de opslag van onze persoonsgegevens echt noodzakelijk is, zorgt de gemeente voor de grootste mogelijke bescherming van de privacy. De keuzes die daarin gemaakt worden, bijvoorbeeld ten aanzien van allerlei medische gegevens als gevolg van extra gemeentelijke zorgtaken, worden expliciet voorgelegd aan de Raad.
- 257. Amsterdam pleit met de vier grote steden bij het kabinet de bevoegdheid tot het vaststellen van beleidkaders voor openbare orde en veiligheid bij de gemeenteraad te leggen.
- 258. GroenLinks vindt het onwenselijk dat als je nu een klacht wilt indienen over de politie, je dat moet doen bij de politie. De commissie voor de politiekachten wordt weggehaald bij de politie en ondergebracht in het stadhuis onder bevoegdheid van de Burgemeester.

Drugsbeleid

- 259. Amsterdam gaat het probleem van 'de achterdeur' van coffeeshops oplossen door een gesloten systeem van ecologische wiettelers en coffeeshops met een gemeentelijk keurmerk te beginnen. Het keurmerk wordt afgegeven op voorwaarde van verantwoord ondernemerschap, strikte handhaving van de leeftijds-grens en goede voorlichting.
- 260. Amsterdam werkt pertinent niet mee aan onzinnige Haagse symboolmaatregelen zoals het afstandscriterium voor coffeeshops rondscholen en het ingezetenencriterium. Als onderhandelen hierover met Den Haag niet leidt tot het afschaffen van de maatregel bepleit GroenLinks hoofdstedelijke ongehoorzaamheid. GroenLinks is overigens ook tegen de sluiting van middelbare scholen die te dicht in de buurt van een coffeeshop liggen.
- 261. Amsterdam zet zich in voor een zo evenwichtig mogelijke spreiding van coffeeshops over de stad.
- 262. De gemeente laat mensen die thuis wiet telen voor eigen gebruik met rust. Daar wordt geen politiecapaciteit aan verspild.
- 263. In de reeds bestaande gebruikersruimtes voor harddrugs wordt verkoop van harddrugs door een bij verslavingszorg bekende dealer gedoogd. Dit ontlast handhavers op straat, bewoners, en draagt bij aan verantwoorde(r) verstrekking.
- 264. Op feesten waar waarschijnlijk drugs worden gebruikt, komen voorlichters en testfaciliteiten terug.
- 265. Er komt een vergunningensysteem voor smartshops, waarbij goede voorlichting en kwaliteitscontrole voorwaarde zijn.

Sekswerk

- 266. Het gemeentelijk prostitutiebeleid is gericht op het doorbreken van de onevenwichtige machtsbalans tussen bordeelexploitanten en sekswerkers door ruimte te bieden aan innovatieve maatschappelijk verantwoordelijke bedrijven, het faciliteren van coöperaties van zelfstandige sekswerkers, een maximale hoogte van de raamhuren, een maximaal aantal ramen per exploitant en het betrekken van sekswerkers bij het prostitutiebeleid.
- 267. De hulpverlening en ondersteuning aan sekswerkers blijft gericht op drie pijlers: empowerment van zelfstandige sekswerkers, opvang en bescherming voor slachtoffers van mensenhandel en begeleiding naar ander werk voor sekswerkers die willen stoppen.
- 268. Amsterdam blijft bij het kabinet aandringen op onvoorwaardelijke bescherming en opvang voor slachtoffers van mensenhandel, ongeacht of zij aangifte doen tegen de dader of niet.

- 269. De goedlopende samenwerking tussen politie en hulpverlening bij de aanpak van mensenhandel en de opvang voor slachtoffers, de zogeheten ketenaanpak, wordt in stand gehouden en indien nodig uitgebreid.
- 270. Amsterdam blijft inzetten op het beter betrekken van prostituees bij het gemeentelijk prostitutiebeleid.
- 271. Amsterdam bemoeit zich actief met de maximale hoogte van raamhuren. Indien nodig wordt een maximum aantal ramen per exploitant ingevoerd.

8. DOE HET SAMEN, DOE HET ZELF

Burgerparticipatie

- 272. Initiatieven uit buurten en wijken worden ondersteund. De basishouding van de gemeente ten aanzien van burgerparticipatie projecten is 'ja, mits' en niet 'nee, tenzij'.
- 273. Het recht op uitdagen, bieden en bouwen wordt verankerd in de gemeentelijke regelgeving en actief uitgedragen door de gemeentelijke organisatie op alle niveaus.
- 274. Buurt en wijkgericht werken vergroot de mogelijkheden van burgers om direct invloed uit te oefenen op hun leefomgeving. De gemeente geeft duidelijk de speelruimte aan en biedt daarin de maximale mogelijkheid voor burgerparticipatie.
- 275. In alle buurten en wijken in Amsterdam hebben burgers toegang tot buurtbudgeten en gezamenlijk maximale zeggingskracht over de besteding ervan.
- 276. De gemeente voorziet in multimediale, laagdrempelige, aansprekende vormen van inspraak, en gebruikt daarbij open data, open source en apps, maar zorgt ook voor echt contact met ambtenaren en bestuurders, door bijeenkomsten in buurten en wijken en met burgers, ondernemers en belangenorganisaties.
- 277. Inwoners kunnen tijdig meepraten over belangrijke beslissingen in de gemeente en hebben dan ook daadwerkelijk invloed: meespraak.
- 278. De gemeente overlegt regelmatig met belangrijke organisaties in Amsterdam om te weten wat er speelt.

- 279. De gemeente zet zich in om de opkomst van alle Amsterdammers, en in het bijzonder Amsterdammers met een niet-westerse achtergrond, bij verkiezingen te verhogen en hun politieke participatie.
- 280. De gemeente ondersteunt een pluriforme pers en nieuwsgang.

Bestuurlijk stelsel

- 281. De overgang van stadsdelen naar bestuurscommissies wordt aangegrepen om buurt en wijkgericht werken te integreren in de hele gemeentelijke organisatie.
- 282. Gemeentelijke Diensten stellen zich op als uitvoerders van politieke besluiten van gemeentebestuur én de bestuurscommissies.
- 283. De bestuurscommissies doen recht aan veelvuldige, hoogwaardige participatie van burgers bij het tot stand komen van hun fysieke leefomgeving, de besteding van geld in en aan hun wijk of buurt, en het voorzien in vraaggericht welzijnsbeleid.
- 284. De gemeente gaat zich in de verantwoording van het beleid meer richten op de inwoners. Zij hebben recht om te weten of gemeenschapsgeld goed besteed wordt.

De gemeentelijke organisatie

- 285. De gemeente doet mee aan het Nieuwe Werken. Dat zorgt voor een vermindering van papiergebruik, werkplekken en woon-werkkilometers.
- 286. Verbetering van de kwaliteit van dienstverlening aan burgers en ondernemers gebeurt zoveel mogelijk door digitalisering en efficiëntieslagen. Alleen in geval van onacceptabel lange wachttijden of te zeer beperkte openingstijden is capaciteitsuitbreiding aan de orde.
- 287. Voortaan dient in de organisatiestructuur en in de begrotingssystematiek voor diensten, projectbureaus en afdelingen zorg gedragen te worden voor het gezamenlijk integraal nastreven van gedeelde prioriteiten. In de praktijk betekent dat dat straks de directeur die over gemeentelijk vastgoed gaat de baten van isolatie terugziet op zijn eigen deelbegroting.